

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU**

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 3

**GENEL KURUL KARAR CETVELİ
SAYI:22**

**MESLEKİ EĞİTİM KAPSAMINDA STAJ GÖREN ÖĞRENCİLERE ÜCRET
ÖDENMESİNDEKİ SORUNLARIN ARAŞTIRILMASI**

VE

ALINABİLECEK ÖNLEMLERİN BELİRLENMESİ HAKKINDA KARAR

(Dilekçe No: 1694)

YAYIM TARİHİ

25/5/2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

İçindekiler

1.DİLEKÇE VE ÖZETİ.....	2
2.GİRİŞ	3
3.DİLEKÇEYE KONU İDDİA VE TALEPLER	4
4. İLGİLİ MEVZUAT.....	4
4.1. 05/6/1986 tarihli ve 3308 Mesleki Eğitim Kanunu	4
4.2. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği.....	8
4.3. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği	12
5. ALT KOMİSYONUN YAPTIĞI TOPLANTILAR VE KAMU KURUM VE KURULUŞLARININ BEYANLARI	13
5.1. 8 Mart 2017 Tarihli Alt Komisyon Toplantısı.....	13
5.2. 26.4.2018 Tarihli Alt Komisyon Toplantısı	18
6. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞININ YAZILI AÇIKLAMALARI ve RAPORLARI İLE SORUŞTURMA RAPORU	25
6.1. Milli Eğitim Bakanlığının Yazılı Açıklamaları	25
6.2. Soruşturma Raporu	26
6.3. Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce Hazırlanan “İşletmelerde Mesleki Eğitim ve Staj Uygulamaları” Raporu	36
6.4. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Genel Müdürlüğünce Hazırlanan “İşletmelerde Mesleki Eğitim Kuralları” Konulu Rapor	52
7. 8.5.2018 TARİHLİ GENEL KURUL TOPLANTISI.....	56
8. USUL VE ESASA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER	58
GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ	71

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

1.DİLEKÇE VE ÖZETİ

Dilekçe No	Dilekçe Sahibinin Adı Soyadı ve Adresi	Dilekçe Konusu
1694	Hüseyin Can GÖKER Cebeci Mahallesi 2482 Sokak Sultangazi/İSTANBUL	Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi'nde mesleki eğitim gören öğrenci olduğundan, staj çalışması yapmasına rağmen kendisine staj ücretinin ödenmediğinden ve söz konusu kurum tarafından öğrencilere "staj ücreti almak istemiyorum" ibareli belge imzalatırıldığından şikayetle staj ücretinin kendilerine ödenmesini talep etmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

2.GİRİŞ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu (DKGK), İttüzüğün 115 ila 120'nci maddeleri gereğince 22.02.2017 tarihli ve 18 sayılı kararıyla; "Mesleki Eğitim Kapsamında Staj Gören Öğrencilere Ücret Ödenmesindeki Sorunların Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi amacıyla Bursa Milletvekili Osman MESTEN, Zonguldak Milletvekili Özcan ULUPINAR ve Çanakkale Milletvekili Bülent ÖZ'den oluşan bir alt komisyon kurulmasına ve bu alt komisyonun görevleri ile ilgili olmak kaydıyla 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile özel kuruluşlardan her türlü bilgi ve belgeyi almak, ilgilileri çağırıp bilgi almak, idari denetimin yapılmasını istemek, bilirkişi görevlendirmek ve yerinde inceleme yapmak yetkilerini kullanabilmesine karar vermiştir. Dilekçe Komisyonu ikinci devre Komisyon üyeliği seçimlerinde Komisyon üyesi olmayan Çanakkale Milletvekili Bülent ÖZ'ün yerine Denizli Milletvekili Melike BASMACI alt komisyonda görev almıştır.

Alt Komisyon tarafından konu ile ilgili yapılan toplantı ile Kamu Kurum ve kuruluşlarından elde edilen rapor ve belgelerle konu incelenmiş ve kurulan Alt Komisyon çalışmalarını tamamlamıştır. Ayrıca Alt Komisyon çalışmalarında ve Alt Komisyon Raporu yazımında teknik katkıda bulunmak üzere Dilekçe Komisyonu'nda görevli Yasama Uzmanı Beyhan HAMURCU görev almıştır.

Alt Komisyon tarafından hazırlanan rapor, DKGK'nın 08/05/2018 tarihli toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

Komisyonumuz, Mesleki eğitim kapsamında staj gören öğrencilere ücret ödenmesindeki sorunların araştırılması ve alınabilecek önlemlerin belirlenerek benzeri mağduriyetlerin yaşanmaması için konuyu gündemine alarak esastan incelemeyi uygun bulmuştur.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

3.DİLEKÇEYE KONU İDDİA VE TALEPLER

Komisyonumuza, iletilen dilekçede başvuru sahibince;

- Öğrencisi olduğu Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi'nde mesleki eğitim kapsamında staj yapmasına rağmen staj ücretinin ödenmediği,
- Öğrenim görülen okul tarafından öğrencilere "staj ücreti almak istemiyorum" ibareli belge imzalatırıldığı,
- Kendisine ve diğer öğrencilere staj ücretinin ödenmesini talep ettiği

belirtilmiştir.

4. İLGİLİ MEVZUAT

4.1. 05/6/1986 tarihli ve 3308 Mesleki Eğitim Kanunu

Tanımlar

Madde 3 – Bu Kanunda geçen;

.....
h) (Değişik: 29/6/2001-4702/6 md.) "İşletmelerde Mesleki Eğitim", mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerinin beceri eğitimlerini işletmelerde, teorik eğitimlerini ise mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında veya işletme veya kurumlarca tesis edilen eğitim birimlerinde yaptıkları eğitim uygulamalarını;

.....
j) (Ek: 29/6/2001-4702/6 md.) "Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumları", mesleki ve teknik eğitim alanında, diplomaya götüren orta öğretim kurumları ve mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumları ile belge ve sertifika programlarının uygulandığı her tür ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim-öğretim kurumlarını; ⁽¹⁾

.....
l) (Ek: 29/6/2001-4702/6 md.) "İşletme", mal ve hizmet üreten kamu ve özel kurum, kuruluş ve işyerlerini;

.....
o) (Ek: 29/6/2001-4702/6 md.) "Meslek Dalı", bir meslek alanı içinde yer alan ve belirli konularda uzmanlaşmaya yönelik bilgi, beceri, tutum, davranış gerektiren ve istihdam olanağı sağlayan iş kollarından her birini;

p) (Ek: 2/12/2016-6764/38 md.) "Eğitim Birimi", bu Kanun kapsamında öğrencilerin teorik ve beceri eğitimi, staj veya tamamlayıcı eğitim ile işletme personelinin eğitimi amacıyla işletmeler tarafından oluşturulan, gerekli araç, gereç ve donanımına sahip eğitim ortamını;

r) (Ek: 2/12/2016-6764/38 md.; Değişik: 18/6/2017-7033/31 md.) "Staj", Yükseköğretim Kurulunca, yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan her düzeydeki alana özgü olarak belirlenen teorik ve uygulamalı dersler dışında, öğrencilerin öğretim programlarıyla kazandırılması öngörülen mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmeleri, sektörü tanımaları, iş hayatına uyumları, gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmeleri amacıyla işletmede yaptıkları mesleki çalışmayı;

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

.....
İfade eder.

İKİNCİ KISIM

Kurullar

BİRİNCİ BÖLÜM

Mesleki Eğitim Kurulu

Kurul

Madde 4 – (Değişik: 29/6/2001-4702/7 md.)

Mesleki ve teknik eğitim programlarının uygulandığı her tür ve derecedeki örgün, yaygın ve çıraklık eğitimi, mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları ile işletmelerde yapılacak mesleki eğitimin; planlanması, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi konularında kararlar almak ve Bakanlığa görüş bildirmek üzere, Bakanlıkta Mesleki Eğitim Kurulu kurulur. Bu Kurulun kararları Bakanlık ve ilgili meslek kuruluşlarınca yürütülür.

Mesleki Eğitim Kurulu, Bakanlık Müsteşarının başkanlığında;

- a) Bakanlığın mesleki eğitimle görevli Müsteşar yardımcıları,
- b) İçişleri Bakanlığı Müsteşar yardımcısı,
- c) Maliye Bakanlığı Müsteşar yardımcısı,
- d) Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Müsteşar yardımcısı,
- e) Sağlık Bakanlığı Müsteşar yardımcısı,
- f) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşar yardımcısı,
- g) Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşar yardımcısı,
- h) Turizm Bakanlığı Müsteşar yardımcısı,
- i) Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürü,
- j) Bakanlığın, mesleki eğitim ile ilgili genel müdürleri,
- k) Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Başkanı veya üst düzey yetkilisi,
- l) Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Başkanı veya üst düzey yetkilisi,
- m) En çok işvereni temsil eden İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanı veya üst düzey yetkilisi,
- n) En çok işçiyi temsil eden İşçi Sendikaları Konfederasyonu Başkanı veya üst düzey yetkilisi,
- o) Bankalar Birliği Başkanı veya üst düzey yetkilisi,
- p) Mesleki eğitim alanında görevlendirilecek Yükseköğretim Kurulu temsilcisi,
- r) Türkiye Serbest Muhasebeciler, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirleri Odaları Birliği Başkanı veya üst düzey yetkilisinden,

Oluşur.

Bakanlık, gerekli gördüğü durumlarda, Mesleki Eğitim Kurulu toplantılarına ilgili kurum temsilcilerini de davet eder.

Milli Eğitim Bakanı, gerekli gördüğü durumlarda Mesleki Eğitim Kurulu toplantılarına başkanlık eder. Mesleki Eğitim Kurulunun sekretarya hizmetleri Bakanlıkça yürütülür. Mesleki Eğitim Kurulunun toplantı ve çalışma esasları yönetmelikle düzenlenir.

Görevleri

Madde 5 – Mesleki Eğitim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Gerek bu Kanun ve gerekse bu Kanuna göre çıkarılacak olan yönetmelik hükümlerinin uygulanmasını takip etmek ve değerlendirmesini sağlamak.
- b) Muhtelif sektör ve branşta çıraklık eğitimi ile meslek eğitimi konusunda eğitim ihtiyaçlarını tespit etmek ve Bakanlığa bildirmek.
- c) Mesleki Eğitim programlarının esasları ve süreleri hakkında Bakanlığa görüş bildirmek.
- d) Çıraklık ve işletmelerdeki mesleki eğitim sınav komisyonlarının kurulması ve çalışması ile sınavların yapılması usullerine ilişkin yönetmelik tasarılarını hazırlamak ve Bakanlığa sunmak.
- e) Aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler için sözleşme modellerini hazırlamak ve Bakanlığa sunmak.
- f) Lüzumu halinde çıraklık ve mesleki eğitim ile ilgili konuların incelenmesi için ihtisas komisyonları kurmak.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

- g) Çıraklık ve mesleki eğitimle ilgili Bakanlıkça gönderilecek konuları incelemek ve görüş bildirmek.
- h) Bu Kanuna göre yapılacak çıraklık ve işletmelerdeki mesleki eğitimde; uygulama alanına alınacak veya çıkarılacak yer ve meslekleri belirlemek ve Bakanlığa görüş bildirmek.
- i) İl Mesleki Eğitim Kurullarının yıllık çalışma raporlarını değerlendirmek.
- j) Teknolojik gelişmelerin ve iş hayatındaki değişmelerin meslek eğitimine etkilerini izlemek ve Bakanlığa bildirmek.

İKİNCİ BÖLÜM İl Mesleki Eğitim Kurulu

Kurul

Madde 6 – (Değişik: 29/6/2001-4702/8 md.)

Bu Kanun kapsamında mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları ile işletmelerde yapılacak mesleki eğitimin planlanması, geliştirilmesi, değerlendirilmesi konularında karar almak ve valiliğe görüş ve tavsiyelerde bulunmak üzere illerde il mesleki eğitim kurulu kurulur.

İl mesleki eğitim kurulu, il milli eğitim müdürünün başkanlığında;

- a) Belediye başkanı veya temsilcisi (Büyük şehirlerde vali tarafından belirlenecek belediye başkanı veya temsilcisi),
- b) İl sağlık müdürü veya temsilcisi,
- c) İl sanayi ve ticaret müdürü,
- d) Esnaf ve sanatkarlar odaları birliği başkanı veya temsilcisi ile mesleki eğitimin yapıldığı mesleklerle ilgili oda yöneticileri arasından Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanlığınca seçilecek üç üye,
- e) İl ticaret odası başkanı veya temsilcisi,
- f) İl sanayi odası başkanı veya temsilcisi,
- g) Sanayi ve ticaret odalarının ayrı ayrı kurulmadığı yerlerde, il sanayi ve ticaret odası başkanı veya temsilcisi,
- h) İlin, mesleki eğitimden sorumlu milli eğitim müdür yardımcısı,
- i) Kurulun sekretarya görevini yürüten okul müdürü,
- j) İlde faaliyet gösteren mesleki ve teknik eğitim okullarından ve kurumlarından birer yönetici,
- k) En fazla işçiyi temsil eden konfederasyonun o il için göstereceği işçi sendikaları temsilcisi,
- l) Defterdar veya temsilcisi,
- m) Türkiye İş Kurumu il müdürü veya temsilcisi,
- n) Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı sigorta müdürü veya temsilcisi,
- o) En fazla işvereni temsil eden konfederasyonun, o il için göstereceği işveren sendikaları temsilcisinden,

Oluşur.

İl mesleki eğitim kurulu toplantılarına, gerekirse başkanın isteği üzerine ilgili kurum temsilcileri de davet edilir.

İl mesleki eğitim kurulu toplantı ve çalışma esasları yönetmelikle belirlenir.

İl mesleki eğitim kurulunun kararları valinin onayı ile uygulanır. Vali, gerekli gördüğü hallerde il mesleki eğitim kuruluna başkanlık eder.

Görevleri

Madde 7 – İl Mesleki Eğitim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Muhtelif sektör ve branşdaki çıraklık ve mesleki eğitim ihtiyacını il seviyesinde tespit etmek ve Bakanlığa sunmak.
- b) Bakanlıkça gönderilen çıraklık ve mesleki eğitim çerçeve programlarının il ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi için Bakanlığa görüş bildirmek.
- c) Çıraklık ve mesleki eğitim uygulamalarında ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümüne yardımcı olmak.
- d) Bu Kanun hükümlerinin il seviyesinde eksiksiz yerine getirilmesi için gerekli tedbirleri almak.
- e) Çıraklık ve Mesleki Eğitim konularında valilikçe gönderilecek konuları incelemek ve sonuçlandırmak.
- f) İldeki çıraklık ve mesleki eğitim uygulamalarını takip etmek ve değerlendirmek. Bu konu ile ilgili yıllık çalışma raporunu hazırlamak ve Bakanlığa sunmak.

İşletmelerde Meslek Eğitimi

Madde 18 – (Değişik: 29/6/2001-4702/13 md.)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

(Değişik: 2/12/2016-6764/41 md.) On ve daha fazla personel çalıştıran işletmeler, çalıştırdıkları personel sayısının yüzde beşinden az olmamak üzere mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumu öğrencilerine beceri eğitimi, mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumu öğrencilerine staj ve tamamlayıcı eğitim yaptırır. Öğrenci sayısının tespitinde kesirler tam sayıya tamamlanır. Bu işletmeler mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumu öğrencilerine staj yaptırabilir.

Deprem, sel ve yangın gibi tabii afetler sonucu yörede faal durumda kalan işletmelerin eğitim olanakları dikkate alınarak, bu işletmeler için yukarıda belirtilen oranlar, il mesleki eğitim kurulunun teklifi ve Bakanlığın onayı ile değiştirilebilir.

(Değişik: 2/12/2016-6764/41 md.) Mesleki eğitim kapsamına alınıp alınmadığına bakılmaksızın ondan az personel çalıştıran işletmeler de mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerine bu Kanunun ilgili hükümlerine göre beceri eğitimi, staj ve tamamlayıcı eğitim yaptırabilirler.

Vardiya usulü veya mevsimlik olarak faaliyet gösteren işletmelerde eğitim görececek öğrenci sayısının tespitinde gündüz vardiyasında veya faaliyet gösterdiği mevsimde çalışan personel sayısı esas alınır.

(Değişik: 2/12/2016-6764/41 md.) Bu Kanun kapsamında on ve daha fazla personel çalıştıran işletmeler, çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince her yıl şubat ayı içerisinde il millî eğitim müdürlüklerine ve o ildeki yükseköğretim kurumlarına bildirilir. Beceri eğitimi, staj ve tamamlayıcı eğitim yaptıracak Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı işletmeler, Bakanlık ve Millî Savunma Bakanlığınca birlikte belirlenir.

İşletmelerdeki personel sayısının tespitinde her yılın ocak ayı, yaz mevsiminde faaliyet gösteren işletmelerde temmuz ayı esas alınır. Beceri eğitimi uygulamasına da öğretim yılı başında başlanır.

İşletmelerde mesleki eğitim uygulaması kapsamına alınacak iller ve meslekler, Mesleki Eğitim Kurulunun görüşü doğrultusunda Bakanlıkça tespit edilir.

(Değişik: 2/12/2016-6764/41 md.) Bu madde kapsamında on ve daha fazla öğrenciye beceri eğitimi, staj ve tamamlayıcı eğitim yaptıracak işletmeler bu amaçla bir eğitim birimi kurar. Bu birimde, yapılan eğitim için alanında ustalık yeterliğine sahip ve iş pedagojisi eğitimi almış usta öğretici veya eğitici personel görevlendirilir.

(Ek fıkra: 13/2/2011-6111/62 md.) Bu maddede belirtilen on personel sayısını beş personele kadar indirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Teorik eğitim

Madde 20 – (Değişik: 29/6/2001-4702/14 md.) İşletmelerde beceri eğitimi gören öğrencilerin teorik eğitimi, mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında veya işletmelerin eğitim birimlerinde yapılır. Çalışma saatleri içinde yapılacak teorik eğitim haftada oniki saatten az olamaz. Bu eğitim yoğunlaştırılmak suretiyle de yapılabilir. Teorik eğitim günlerinde öğrenciler ücretli izinli sayılır.

(Değişik: 2/12/2016-6764/42 md.) Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında ve işletmelerde yapılan mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitime ilişkin usul ve esaslar ile sınavların yapılış şekilleri, Bakanlık ve Yükseköğretim Kurulunca çıkarılan yönetmeliklerle düzenlenir.

Mesleki eğitime katılma payı

Madde 24 – On ve daha fazla personel çalıştıran ve Bakanlıkça işletmelerde mesleki eğitim kapsamına alınan, ancak, beceri eğitimi yaptırmayan işletmeler, beceri eğitimi yaptırmayı gereken her öğrenci için eğitim süresince her ay 18 yaşını bitirenlere ödenen asgari ücretin net tutarının 1/3'ü nispetinde, yirmi ve daha fazla personel çalıştırılması halinde 2/3'ü nispetinde **(Değişik ibare: 20/6/2001-4684/10 md.)** Saymanlık hesabına para yatırmakla yükümlüdürler.

Mesleki eğitim şartlarına sahip olan işletmelere Bakanlıkça öğrenci gönderilememesi halinde bu işletmeler, (...) katılma payı ödemezler.

Bu sayının tespitinde görev ve çalışma statüsüne bakılmaksızın işyerinde 1475 sayılı İş Kanununa tabi olarak çalıştırılan personel sayısı dikkate alınır.

.....

Ücret ve Sosyal Güvenlik

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Madde 25 – (Değişik: 2/12/2016-6764/45 md.) Aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere işletmeler tarafından ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar, düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. Ancak, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında staj veya tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere asgari ücretin net tutarının; yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde onbeşinden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan aşağı ücret ödenemez. Bu amaçla kamu kurum ve kuruluşları gerekli tedbirleri alır. Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri ile yükseköğretim kurumları ve birimlerinde yapan yükseköğretim öğrencilerinin yaptıkları stajlar bu fıkra hükmü kapsamı dışındadır.

Aday çırak, çırak ve öğrencinin eğitimi sırasında işyerinin kusuru halinde meydana gelecek iş kazaları ve meslek hastalıklarından işveren sorumludur.

Aday çırak, çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır.

(Değişik: 2/12/2016-6764/45 md.) Aday çırak, çıraklar, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında okumakta iken staja, tamamlayıcı eğitime veya alan eğitimine tabi tutulan öğrencilerin sigorta primleri asgari ücretin yüzde ellisi üzerinden, Bakanlık ile mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumlarının bağlı olduğu üniversitelerin bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

Aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrenciler ile mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında alan eğitimine başlayan öğrenciler hakkında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 23, 24, 35 ve 42 nci maddeleri hükümleri uygulanmaz. Ayrıca bunlara aynı Kanuna göre işgöremezlik ödenekleri bağlanacak sürekli işgöremezlik gelirine esas olacak günlük kazançların tespitinde sigorta primine esas tutulan ücret dikkate alınır.

4.2. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği

Müdür, görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 78- (1) Müdür, Türk millî eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak Anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge ve diğer ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda okulun amaçlarını gerçekleştirmek üzere tüm kaynakların etkili ve verimli kullanımından, ekip ruhu anlayışıyla yönetiminden ve temsilinden birinci derecede sorumlu eğitim ve öğretim lideridir. Müdür, okulu bünyesindeki kurul, komisyon ve ekiplerle işbirliği içinde yönetir.

(2) **(Değişik:RG-16/9/2017-30182)** Müdür, müdür başyardımcısı ve müdür yardımcısı çalışmalarını valilikçe belirlenen mesai saatleri dâhilinde yapar; görevin gerektirdiği durumlarda mesai saatleri dışında da çalışmalarını sürdürür.

(3) Müdür, görevinde sevgi ve saygıya dayalı, uyumlu, güven verici, örnek tutum ve davranış içinde bulunur; mevzuatın kendisine verdiği yetkileri kullanır.

(4) Müdürün görev yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Öğretim yılı başlamadan önce personelin iş bölümünü yapar ve yazılı olarak bildirir. Öğretmenlerin gerektiğinde görüşlerini de almak suretiyle okutacakları derslere ilişkin görevlerin dağılımını yapar.

b) Ünitelendirilmiş yıllık planların hazırlanması amacıyla öğretmenler kurulu ve zümre toplantılarının yapılmasını sağlar. Zümrelerden derslere yönelik ünitelendirilmiş yıllık planı ders yılı başlamadan önce alır, inceler, gerektiğinde değişiklik yaptırarak onaylar ve bir örneğini iade eder.

c) Okulun derslik, bilişim teknolojisi sınıfı, laboratuvar, atölye, kütüphane, araç ve gereci ile diğer tesislerini sağlık ve güvenlik şartlarına uygun bir şekilde eğitim ve öğretime hazır bulundurur. Bunlardan imkânlar ölçüsünde diğer okullarla çevrenin de yararlanmasını sağlar. Diğer okul ve çevre imkânlarından da yararlanılması için gerekli tedbirleri alır. Öğrencilerin sürekli eğitimlerini yürütmek için millî eğitim müdürlüğü ve ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak il sınırları içindeki bütün okul ve işletmelerden yararlanılması, gerekli durumlarda bina kiralanmasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

ç) Eğitim ve öğretim çalışmalarını etkili, verimli duruma getirmek ve geliştirmek, sorunlara çözüm üretmek amacıyla kurul, komisyon ve ekipleri oluşturur. Toplantılarda alınan kararları onaylar, uygulamaya koyar ve gerektiğinde üst makama bildirir.

d) Öğretmenlerin performanslarını artırmak amacıyla her öğretim yılında en az bir defa dersini izler ve rehberlikte bulunur.

e) Teknolojik gelişmeleri okula kazandırır. Okulun ihtiyaçlarını belirler, bütçe imkânlarına göre satın alma, bağış ve benzeri yollarla karşılanması için gerekli işlemleri yaptırır. Eğitim araç ve gereciyle donatım ihtiyaçlarını zamanında ilgili birimlere bildirir.

f) Okulun düzen ve disipliniyle ilgili her türlü tedbiri alır.

g) Personelin yetiştirilmesi ve geliştirilmesi için gerekli tedbirleri alır. Adaylık ve hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle ilgili iş ve işlemleri yürütür.

ğ) Personelin performans yönetimi ve disiplin işleriyle öğrenci ödül ve disiplin işlerini yürütür.

h) **(Değişik:RG-16/9/2017-30182)** Rehberlik hizmetlerinin yürütülmesini sağlar. Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitim ve öğretim süreçlerinin yürütülmesine ilişkin gerekli tedbirleri alır.

ı) Öğrencilere ders yılı içinde gerektiğinde 5 günü geçmemek üzere izin verebilir. Bu yetkisini yardımcılara devredebilir.

i) Öğrencilerin askerlik ertelemesine ilişkin iş ve işlemlerinin 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu hükümlerine göre yürütülmesini sağlar.

j) Öğretmenlerin ve öğrencilerin nöbet görev ve yerlerini belirler, onaylar ve uygulamaya koyar.

k) Haftalık ders programlarının düzenlenmesini sağlar, onaylar ve uygulamaya koyar.

l) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** Diploma, usta öğreticilik, ustalık, işyeri açma, kalfalık, öğrenim durum belgesi, sözleşme ve benzeri belgeleri onaylar.

m) Eğitim ve öğretim ile yönetimde verimliliğin artırılması, kalitenin yükseltilmesi ve sürekli gelişimin sağlanması için araştırma yapılmasını, bu konularda iyileştirmeye yönelik projeler hazırlanmasını ve uygulanmasını sağlar.

n) Görevini üstün başarıyla yürüten personelin ödüllendirilmelerini teklif eder. Görevini gereği gibi yapmayanları uyarır, gerektiğinde haklarında disiplin işlemi yapılmasını sağlar.

.....

(5) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu müdürleri ayrıca okuldaki eğitim, öğretimle ve işleyişle ilgili olarak;

a) Derslik, atölye ve laboratuvarların birer üretim ortamı durumuna getirilmesini; çevredeki işletme, müze, turistik tesis ve benzeri kuruluşlarla işbirliğine gidilerek insan gücü ihtiyacıyla alana/dallara alınacak öğrenci sayılarının belirlenmesini; atölye, laboratuvar, uygulamalı ders, **(Değişik ibare:RG-13/9/2014-29118)** stajının buralarda yapılabilme imkânlarının araştırılmasını, mesleklerinde başarılı olanların ders, seminer ve konferans gibi etkinliklerle eğitime katkıda bulunmalarını sağlar.

b) Mesleki Açık Öğretim Lisesi programlarına katılan öğrencilere yüz yüze eğitim verilmesi için gerekli önlemleri alır. Okulun derslik, atölye ve laboratuvarlarında açılması planlanan yaygın eğitim faaliyetleri konusunda ilgili kurumlarla işbirliği yapar.

c) Mezunların elektronik ortamda izlenmesini, gerektiğinde mezunlar ve işyeri yetkililerine anket uygulanmasını sağlar. Okulun yıllara göre mesleki ve akademik başarısını tespit ederek sonuçlarından yararlanır.

ç) **(Değişik:RG-16/9/2017-30182)** Okulda üretime ilişkin iş ve işlemleri yürütmek üzere atölye ve laboratuvar öğretmenleri arasından atanmış bir müdür yardımcısını, teknik müdür yardımcısı olarak görevlendirir.

d) Sektörle işbirliğine önem verir. Çevredeki sektörel gelişim ve değişimi izleyerek programların, iş hayatının istek ve beklentileri doğrultusunda geliştirilmesi konusunda yapılan çalışmaların, ilgili birimlere iletilmesini sağlar.

e) Döner sermaye iş ve işlemlerinde, 20/10/2006 tarihli ve 26325 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinde Üretimi Teşvik Primi Dağıtımı,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Parça Baş Üretim, Atölye ve Tesislerin Özel Sektörle İşbirliği Yapılarak İşletilmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre eğitim ve öğretimi aksatmamak şartıyla gerektiğinde sorumluluğundaki atölye ve laboratuvarlar ile makine ve teçhizatın özel sektörle birlikte kullanılmasına imkân sağlar.

(6) İşletmelerde mesleki eğitimle ilgili olarak;

a) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** Öğrencilere, yaşına uygun asgari ücretin 3308 sayılı Kanunda belirlenen tutarı kadar ödenecek ücret, ücret artışı ve diğer imkânlar konusunda öğrenci reşitse kendisi; değilse yasal temsilcisiyle birlikte işletmelerle eğitim sözleşmesini imzalar.

b) Eğitimin öğretim programına uygun olarak yürütülmesi ve okul-işletme arasında sürekli işbirliğini sağlamak amacıyla bir koordinatör müdür yardımcısıyla ilgili alandaki öğretmen, öğrenci, işletme sayısı ve işletmelerin okula uzaklıkları dikkate alınarak aynı alanın atölye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenleri arasından yeterli sayıda koordinatör öğretmen görevlendirir, rehberlik eder ve denetler. **(Değişik cümle:RG-16/9/2017-30182)** Yönetici ve öğretmenlere, "işletmelerde meslek eğitimi" adıyla verilecek ders göreviyle ilgili programı hazırlar ve millî eğitim müdürlüğünün onayına sunar.

c) İşletmelerde görevli eğitici personel/usta öğreticinin hizmetiçi eğitiminde, okulun personel ve diğer imkânlarıyla yardımcı olur.

ç) Eğitimde amaçlanan hedeflere ulaşılması için işletme yetkilileriyle işbirliği yaparak gerekli önlemleri alır. İşletme yetkilileriyle yapılan toplantılara başkanlık eder.

d) Okulda atölye, laboratuvar kurulmaması veya yeterli donanım bulunmaması hâlinde sektörle işbirliği çerçevesinde yapılan protokol kapsamında işletmelerin eğitim birimlerinde alan/dal derslerinin eğitim ve öğretimi için ilgili alanın **(Değişik ibare:RG-28/10/2016-29871)** atölye ve laboratuvar öğretmeni görevlendirir. Ayrıca uygulamalı derslerin eğitiminin işletmelerde yapılması hâlinde yüz yüze eğitim kapsamında ders okutmak üzere bu işletmelerde öğretmen görevlendirir.

(7) **(Değişik:RG-16/9/2017-30182)** Anadolu imam-hatip lisesi müdürleri, okuldaki eğitim, öğretimle ve işleyişle ilgili olarak okulun çevreyle ilişki kurmasını sağlamak amacıyla mesleki konularda uygulamaya yönelik faaliyetlerde meslek dersleri öğretmenlerinin sorumluluğunda sosyal etkinlikler çerçevesinde hutbe, vaaz ve benzeri programlar düzenler ve bu konularda müftülük, il veya ilçe millî eğitim müdürlükleri, yükseköğretim kurumları ve diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar. Açık Öğretim İmam Hatip Lisesi öğrencilerine yüz yüze eğitim verilmesi konusunda gerekli önlemleri alır. Ayrıca okulun mescit, kütüphane, kitaplık, laboratuvar ve benzeri eğitim ortamları ve uygulama çalışmalarında kazanılacak bilgi ve becerilerin okulun amaçlarına ve öğretim programlarındaki ilkelere uygun olarak kullanılmasını sağlar.

(8) **(Ek:RG-16/9/2017-30182)** Öğrenci taşıma uygulamasına ilişkin Millî Eğitim

Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliğinde yer alan görevleri yerine getirir.

İşletmelerde mesleki eğitim

MADDE 121- (1) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** Mesleki Eğitim Kurulunca 3308 sayılı Kanun kapsamına alınan meslek alan/dallarında öğrenim gören öğrencilerin 12 nci sınıfta işletmelerde mesleki eğitim görmeleri esastır. Sektörün özelliği, çalışma ve kapasite durumuyla okul ve iklim şartları da dikkate alınarak yılın belli zamanlarında faal olan meslek alan/dallarında yapılacak yoğunlaştırılmış eğitim bu Yönetmeliğin ilgili maddesi hükümlerine göre yapılır. Mesleki eğitim merkezlerinde kayıtlı öğrencilerin işletmelerde mesleki eğitimi, 9 uncu sınıfta işletme ile sözleşmenin imzalanmasıyla başlar.

(2) İl istihdam ve mesleki eğitim kurulu kararıyla ilgili alanın/dalın modüler eğitim programlarını uygulamaya elverişli eğitim birimi bulunan işletmelere, 11 inci sınıf öğrencileri de mesleki eğitim için gönderilebilir.

(3) Bakanlıkla kamu ve özel kurum ve kuruluşları arasında yapılan protokollere veya işbirliği proje anlaşmalarına göre eğitim yapan okul ve alanlardaki/dallardaki öğrencilerin, işletmelerde

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

gerçekleştirilecek uygulamalı mesleki eğitimleri, bu protokol veya proje anlaşmalarına dayalı olarak düzenlenen uygulama yönergesindeki hükümlere göre yürütülür.

(4) Her öğrenci, alan/dalın öğretim programındaki ilgili sınıfa ait temrin, iş, proje, deney veya hizmetin en az % 80 ini yapmak ve uygulamalardan başarılı olmak zorundadır.

(5) Öğrencilerin mesleki eğitimlerini aynı işyerinde sürdürmeleri esastır. Ancak, ilgili sınıfa ait uygulamaların bir kısmının işletmelerde yapılamaması durumunda, eksik kalan uygulamalar, işletmeyle okul müdürlüğünün anlaşmasıyla ders yılı içinde başka işletmelerde veya okulda telafi eğitimi programına göre tamamlanır.

(6) Programlarında öngörülen uygulamalardan bir kısmının ders yılı içerisinde yapılamaması durumunda, ikinci dönemin son beş haftası içinde eksik kalan uygulamaların okulda tamamlatılması amacıyla yoğunlaştırılmış telafi eğitim programı düzenlenir. Bu program süresince alınacak puanlar da ikinci dönem puanının belirlenmesinde dikkate alınır.

(7) **(Ek:RG-28/10/2016-29871)** Anadolu teknik programı ile işletme kapasitesi yeterli olmadığından mesleki eğitim için işletmeye gönderilemeyen Anadolu meslek programı öğrencileri uygulamalı eğitimlerini okul/kurumun atölye ve laboratuvarlarında, okul/kurumda yeterli donanımına sahip atölye ve laboratuvar bulunmaması hâlinde işletmelerle imzalanacak protokole göre işletmenin eğitim biriminde sürdürür.

Staj (Mülga ibare:RG-13/9/2014-29118)⁽¹⁾(...)

MADDE 126- (1) (Değişik:RG-26/3/2017-30019) Teorik ve uygulamalı eğitimlerinin tamamını okulda yapan öğrenciler, öğretim programlarıyla kazandırılması öngörülen mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmelerini, sektörü tanımalarını, iş hayatına uyumlarını, gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmelerini sağlamak amacıyla staj çalışması yapar.

(2) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** Staj işletmelerde yaptırılır. Ancak sağlık ve engel durumu gibi nedenlerle okulda staj yapması gerekli görülenlerle yeterli özellik ve sayıda işletmenin bulunmaması durumunda staj, bir programa göre ilgili alan öğretmenlerinin gözetim ve denetiminde okulda da yaptırılabilir. Okulun özelliğine göre ders saatleri dışında alan/dalla ilgili yapılan üretim, tanıtım, hizmet ve benzeri çalışmalar staj kapsamında değerlendirilir.

(3)**(Değişik:RG-13/9/2014-29118)** Okulda yapılacak staj, tam gün tam yıl eğitim uygulaması kapsamında, hafta sonu, yarıyıl ve yaz tatillerinde yapılabilir.

(4) **Değişik ibare:RG-13/9/2014-29118)** stajın öğrenim süresi içerisinde tamamlanması gerekir.

(5) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** Staja devam eden öğrenciler staj dosyası tutar. Bu öğrenciler için staj sözleşmesi düzenlenir ve staj dosyasında saklanır.

İşletmelerin mesleki eğitimle ilgili görev ve sorumlulukları

MADDE 144- (1) (Değişik ibare:RG-26/3/2017-30019) Mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim yaptıracak işletmeler:

a) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** Öğrencilerin işletmede yapacakları mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim, bu eğitime katılacak öğrenci sayısı ve eğitimin uygulanışıyla ilgili esasları düzenleyen tutanağı işletme belirleme komisyonuyla birlikte imzalar ve eğitimi, çalışma takvimine uygun olarak yaptırır.

b) Mesleki eğitimin, ilgili meslek alan/dalları öğretim programlarına uygun olarak işletme belirleme komisyonu tarafından belirlenecek yerde yapılmasını sağlar.

c) **(Değişik:RG-16/9/2017-30182)** İşletmede mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim yapılacak alan/dalların her biri için öğrencilerin beceri eğitiminden sorumlu olmak üzere ustalık veya mesleki yeterliğe sahip ve iş pedagojisi eğitimi görmüş yeterli sayıda ve nitelikte usta öğretici veya eğitici personel görevlendirir. Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için okulla işbirliği yaparak gerekli tedbirleri alır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

ç) Yeterli sayıda ve nitelikte usta öğretici veya eğitici personel bulunmaması durumunda, okul müdürlükleriyle koordineli olarak açılacak iş pedagojisi kurslarına ilgili personelin katılımını sağlar.

d) Mesleki eğitim için gerekli olan temrin malzemesiyle araç-gereci temin eder.

e) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** İşletmede mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim gören öğrenciye, 3308 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde belirtilen miktardan az olmamak üzere ödenecek ücret tutarı, ücret artışı ve diğer olanakları kapsayan eğitim sözleşmesini, öğrenci veya velisi okul müdürüyle birlikte imzalar.

f) Öğrencilerin devam durumlarını izleyerek devamsızlıklarını ve hastalık izinlerini iki iş günü içinde elektronik ortamda veya yazılı olarak ilgili okul müdürlüğüne bildirir.

g) Öğrencilerin ilgili döneme ait puan çizelgelerini, dönem sonundan beş gün önce kapalı zarf içinde ilgili okul müdürlüğüne teslim eder.

ğ) Öğrenciler tarafından tutulan iş dosyasını, istenmesi durumunda veya beceri sınavından önce puan çizelgesiyle birlikte ilgili okul müdürlüğüne teslim eder.

h) Öğrencilerin iş kazaları ve meslek hastalıklarından korunması, teşhis ve tedavileri için 6331 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat kapsamında gerekli önlemleri alır.

ı) Öğrencilere telafi eğitimi süresince ve okulda yapılacak sınavlar için belirtilen günlerde ücretli izin verir.

i) Öğrencilere yarıyıl ve yaz tatili süresince toplam bir ay ücretli izin verir.

j) Öğrencilere bir ders yılı içinde devamsızlıktan sayılmak ve en çok devamsızlık süresini geçmemek üzere, ilgili okul müdürlüğünün de görüşünü alarak ücretsiz mazeret izni verir.

k) Mesleki eğitim başladıktan sonra personel sayısının azalması durumunda da eğitime alınmış olan öğrencileri, mezun oluncaya kadar işletmede eğitime devam ettirir.

l) Eğitimi yapılan meslek alan/dallarının öğretim programlarında bulunduğu hâlde işletmedeki olanaksızlıklar nedeniyle işlenemeyen konuların öğretimi için okul müdürlüğüyle işbirliği yapar.

m) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** İşletmelerde yapılan mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitimin planlı bir şekilde yürütülmesi, programa uygunluğunun izlenmesi, ortaya çıkabilecek aksaklıkların ve eksikliklerin giderilmesi, öğrencilerin başarı, devamsızlık ve disiplin durumlarının izlenmesi ve rehberlikte bulunulması amacıyla görevlendirilen koordinatör öğretmene ve işletmelerde ders görevi verilen öğretmene gerekli kolaylığı sağlar.

n) Koordinatör olarak görevlendirilen öğretmenlerin görevlerini yerine getirmesinde gerekli kolaylığı sağlar, belirlenen tarihte görevine gelmeyen veya görevini usulüne göre yürütmeyen öğretmenleri okul müdürlüğüne bildirir.

(2) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** Öğrenciler, günde sekiz saatten fazla, meslekleri dışındaki işlerle bağımsız olarak 6/4/2004 tarihli ve 25425 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırı işlerde çalıştırılmaz. Bunlar, personele sunulan ulaşım, yemek, il dışında mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim görenler için barınma gibi sosyal hizmetlerden yararlandırılırlar. Öğrenci ve öğretmenler personele sunulan ulaşım, yemek, il dışında mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim görenler için barınma gibi sosyal hizmetlerden yararlandırılırlar.

4.3. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği

Kurum müdür ve müdür yardımcısının görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 32 – (1) Kurum müdürünün görevleri şunlardır:

a) Programların amacına uygun şekilde yürütülmesi, başarının artırılması, eğitimin kaliteli olarak sürdürülmesi için gerekli önlemleri almak,

.....

ç) Eğitim-öğretim yılı öncesi gerekli hazırlıkları yapmak, etkinlikleri planlamak, personel arasındaki görev paylaşımını yapmak, ders dışı etkinlikler için gerekli izinleri almak,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

d) Yönetim görevini aksatmamak şartıyla alanında olmak üzere isteğe bağlı olarak haftada en fazla 12 saat ders okutmak,

e) Resmî dengi kurumların tabi olduğu yönetmelikler ve özel öğretim kurumlarıyla ilgili mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.

(2) Kurum müdürü kurumun yönetiminden, kurumun amacı doğrultusunda öğrenci veya kursiyerlerin yetiştirilmesinden, eğitim ve öğretim faaliyetleri ile rehberlik hizmetlerinin planlanmasından ve yürütülmesinden kurucu veya kurucu temsilcisine varsa genel müdüre, Bakanlığa ve diğer resmî makamlara karşı sorumludur.....

5. ALT KOMİSYONUN YAPTIĞI TOPLANTILAR VE KAMU KURUM VE KURULUŞLARININ BEYANLARI

5.1. 8 Mart 2017 Tarihli Alt Komisyon Toplantısı

Alt Komisyon 8 Mart 2017 tarihinde ilk toplantısını gerçekleştirmiş ve yapılan oylamada Alt Komisyon Başkanlığına Bursa Milletvekili Osman MESTEN seçilmiştir. Toplantıda ilk sözü alan Zonguldak Milletvekili Özcan ULUPINAR tarafından;

- Meslek liselerinde eğitim gören öğrencilere staj çalışmaları esnasında ücretlerin ödenmediği ve öğrencilere “staj ücreti almak istemiyorum.” ibareli belgeler imzalatılarak çeşitli usulsüzlükler yapıldığına dair şikâyetler geldiği,
- Bu şikâyetler üzerine, Dilekçe Komisyonunda söz konusu başvurunun ayrıntılı olarak incelenmesini teminen bir alt komisyon kurulduğu

ifade edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Öğrenci İşleri Sosyal Etkinlikler Daire Başkanı Ertuğrul GEÇGİL tarafından;

- Millî Eğitim Bakanlığında mesleki eğitimle ilgili resmî ve özel olmak üzere iki farklı statüde kurumun bulunmakta olduğu,
- Konuyla ilgili, Bakanlık içerisinde, resmî ve özel işlemleri takip etmek üzere iki farklı genel müdürlük bulunduğu,
- Özel okullardaki öğrencilerin beceri eğitimi ve stajla ilgili işlemlerinin Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünce takip etmekte olduğu,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

- Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü olarak, resmî kurumlarda beceri eğitimi yapan öğrencilerle ilgili olarak Mesleki ve teknik Anadolu liselerinde işletme ve beceri eğitimi ve staj uygulamasının iki farklı program türünde yapılmakta olduğu, “Anadolu Meslek” ve “Anadolu Teknik” olarak bu programların isimlendirildiği,
- Anadolu meslek programında öğrencilere yoğun olarak mesleki becerilere yönelik bir haftalık ders çizelgesi uygulandığı, Anadolu teknik programında ise, mesleki becerilerden ziyade, teknik teorik eğitime yönelik bir program uygulandığı,
- Teorik programa ağırlıklı olarak uygulanan teknik lise programlarında öğrencilerinin haftada kırk altı saate yakın bir haftalık ders yükleri olduğu için staja, beceri eğitimine gönderemedikleri, bu nedenle, bu öğrencilerin haftada üç gün beceri eğitimine göndermek yerine, mesleki eğitim programında olduğu gibi, sadece bu öğrencileri yarı yıl ve yaz tatillerinde kırk gün staja gönderdikleri,
- Anadolu meslek programında ise, 12’nci sınıftan itibaren öğrencilerin okula gittikleri için beceri eğitimine işletmelerde devam ettikleri ve üç gün işletmeye, iki gün okula gelmek suretiyle mesleki becerilerini geliştirdikleri,
- Beceri eğitimine katılan öğrencilerin ücretlerini alamadıklarıyla ilgili aynı şikâyetlerin kendilerine de geldiği ve bununla ilgili incelemeler yapıldığında, genel olarak, staj ve beceri eğitimi arasındaki ayrımın tam olarak yapılmadığını tespit ettikleri, çünkü Anadolu Teknik Programı’nda teorik ağırlıklı bir program uygulanan okullarda öğrenim gören öğrencilerin staj yaptıkları takdirde bununla ilgili ücret ödeneceğine dair 3308 sayılı Kanun’da bir zorunluluk bulunmadığı; yani, işletmenin isteğine bırakıldığı, “Staja giden öğrencilere istenirse ücret ödenebilir.” denildiği, ancak bu durumun 9 Aralık 2016 tarihinde 3308 sayılı Kanun’da yapılan düzenlemeyle tamamen ortadan kaldırıldığı, bu tarihten sonra, staj, beceri eğitimi, telafi programı, her ne isimle olursa olsun, bir öğrenci işletmeye gönderildiği takdirde, resmî, özel, ortaöğretim ve yükseköğretim seviyesinde tüm öğrencilere ücret ödeme zorunluluğu getirildiği,
- Bundan önceki dönemlerde, değişik zamanlarda, beceri eğitimi için müracaat eden öğrencilerin zorunlu olarak kamu kurumlarında beceri eğitime katılanlara işletme

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

bulunamadığı takdirde okulda da beceri eğitimi yaptırılmasıyla ilgili yönetmelikte bir düzenleme bulunduğu,

- Beceri eğitimine katılan öğrencilere beceri eğitimlerini okulda yapması halinde ücret ödenmediğı,
- Yapılan düzenleme öncesinde, özellikle çocuk gelişimi alanında öğrenimine devam eden öğrencilerin uygulamalarını okulun bünyesinde bulunan ana sınıflarında yaptıkları, ana sınıflarında yaptıkları için bunlara ücret ödemeye ilgili bir zorunluluk bulunmadığı, ana sınıfının okulun bir uygulama atölyesi olduğu, torna tesviye ya da makinenin atölyesi varsa çocuk gelişimi alanında atölyenin de oradaki ana sınıf olduğu,
- Daha önceden konuyla ilgili, genel müdürlükler bazında valiliklere talimat gönderildiğı, bu talimat çerçevesinde, beceri eğitimi okulda yaptığı takdirde öğrencilere “ücret ödemeyeceksiniz.” diye bilgilendirme yapıldığı, Millî Eğitim müdürlüklerindeki yetkili okul müdürlerinin, bu bilgilendirme yapıldıktan sonra, onların da yazıyı ilgi tutarak “Atölyedir, burası uygulama sınıfıdır. Burada beceri eğitimi yaptıkları için ücret ödemiyoruz.” diye ücret ödemedikleri,
- Öğrenciler işletmeye gitmediğı için, okulda eğitimin bir devamı olarak görüldüğünden işletme olarak tanımlanmadığı için beceri eğitimi ücreti ödenmediğı,
- Daha sonra bu konularla ilgili 2013 yılından itibaren davalar açılmaya başlandıktan sonra, bununla ilgili valiliklere talimat gönderildiğı, ,
- Bir öğrencinin ücretinin ödenebilmesi için öncelikle kanuna göre öğrenciyle velisi, okul idaresi, işletme arasında işletmede beceri eğitimi sözleşmesi imzalanması gerektiğı,
- Daha sonra bu öğrencinin iş kazası ve meslek hastalıklarına karşı sigorta primlerinin ödenmesi gerektiğı,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

- Bu koşulları yerine getiren, sözleşmesi olan, sigorta primleri ödenmiş olan öğrencileri tespit ederek bu öğrencilere daha önceden ödenmiş herhangi bir ücret yoksa bu ücretlerin ödenmesiyle ilgili valiliklerin talimatlandırıldığı,
- Bu çerçevede gerekli çalışmaları yaparak tüm okullardaki mezunlara da ulaşarak beceri eğitimi ücreti alması gerekirken almamış olan öğrencilere 2013 yılından beri ücret ödenmeye devam edildiği,
- Konunun Bakanlık Hukuk Müşavirliği kanalıyla takip edildiği, ilk yıllarda yoğun olarak davaların açıldığı, konuyla ilgili açılmış ve ücret ödenmiş dava sayısının 2.500 civarında olduğu, davaların hâlen devam ettiği ancak sayılarının azaldığı, ücret alacağı ile ilgili uzlaşılarak çözüm üretildiği için dava sayısının azaldığı,
- Tüm öğrencilerin işletmede beceri eğitimi yapmak zorunda olmadığı, aldığı programa göre eğer Anadolu Teknik Programı'ndaysa beceri eğitimi yerine staja gönderilebildiği, staja gönderildiği takdirde, kırk iş günü yapması gereken stajda ücret ödeme zorunluluğu bulunmadığı ancak 12'nci sınıfta iki gün okulda, üç gün işletmede aldığı eğitimin "işletmede beceri eğitimi" olarak adlandırıldığı, burada ücret ödenme zorunluluğu bulunduğu ve sözleşme imzalanması gerektiği,
- Ancak zorunlu hâllerde, işletme bulunamaması nedeniyle özellikle çok programlı Anadolu liseleri gibi, civarda yeterli sayıda işletme bulunamaması nedeniyle öğrencilerin okulun atölyelerinde beceri eğitimine alındığı, bu şekilde beceri eğitimi alan öğrencilere de ücret ödeme zorunluluğu bulunmadığı; ancak işletmede beceri eğitiminin amacının öğrencinin iş hayatını tanınması, mesleki becerilerini, eksiklerini, yeterliliklerini işletme ortamında görmesi olduğu için okulda beceri eğitimi yapan öğrencilerin bu deneyimi kazanmaları için kırk gün staja gönderildiği, oradaki eksikliklerin bu kanalla telafi edildiği,
- Beceri eğitimi ile stajın çok yoğun bir şekilde birbirine karıştırıldığı, tüm taleplerde "ücret ödenmedi, ücret alamadım." şeklinde söylendiği ancak ücret ödemenin belirli kriterler yerine getirildiğinde yapılabilecek bir uygulama olduğu,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

- Öğrencinin stajını tamamlamaması halinde mezun olamadığı, mezun olması için mutlaka bu stajın tamamlaması gerektiği,
- Zorunluluktan dolayı işletmeye gönderilemeyen öğrenciler için eğitimlerini okulda yapan öğrencilere ücret ödenmediği ve sürekli olarak öğrencileri denetleyen bir mekanizmanın bulunmadığı ve bir kontrol mekanizması kurulmadığı,

ifade edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Genel Müdürlüğü Okullar Daire Başkanı Mehmet BARAN tarafından;

- Başvuru sahibi öğrencinin özel okulda okuduğu, özel okulların sağlık meslek lisesi kapsamında, Gaziosmanpaşa Hastanesinde staj gördüğü,
- Kayıtlarda kendilerine intikal eden bilgilerden herhangi bir ücret almadığının görüldüğü, bu öğrencilerin özeldeki sorununun, İstanbul'da başlayan, şu anda da kısmen diğer sağlık meslek liselerinde, özel sağlık meslek liselerinde de devam eden protokol kapsamında dahi olsa, devlet hastanelerinin bir ücret talep etmesiyle başlayan bir sıkıntı olduğu,
- Bu başvurudaki durumun, özel hastane ve özel okul olduğu ve aralarında herhangi bir anlaşma olup olmadığının bilinmesi gerektiği,
- Ağırlıklı olarak sağlık meslek liselerinin açılışında, Sağlık Bakanlığının da talebi doğrultusunda Bakanlığın on yıllık bir protokol istediği, 30 kilometrelik bir mesafede bulunan yerlerde bulunan devlet hastanelerinden veya özel hastanelerden personelinin 1/3'üne tekabül edecek –çünkü daha fazla stajyer almaları mümkün değil- belli bir orandaki sayıya izin vermesinin istendiği, İl sağlık müdürlüğünün de onayının talep edildiği öğrencilerin ileride gittiklerinde herhangi bir staj sorunu yaşamamaları için ancak daha sonra bazı devlet hastanelerinin, döner sermaye kapsamında bunların olmadığını, devlet okullarında okuyan öğrencilerin maliyetini devletin üstlendiğini, kendilerine ödeme yapılacağını ama özelden gelenlere bu ödemeyi yapmak istemediklerini ilettiği,
- Bu hususta Bakanlığın Sağlık Bakanlığı ile de yazışmaları olduğu ancak bu sorunun özelde aşılamadığı,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

- Yönetmelikte bir değişiklik yapılarak özel ve resmî kurumlardaki öğrenciler staja gittiğinde, öğrenci ve velilerden “staj ücreti” adı altında bir ücret talep edilemeyeceğinin belirtildiği ancak bazı hastanelerin velilerden değil de okullardan bu parayı talep ettiği,
- Bu hususta adli işlemleri takip etmek üzere özellikle İstanbul merkezli pek çok davanın da intikal ettiği, velilerle hastaneler veyahut da okullarla hastaneler arasında oluşan bir sorun olduğu ancak özelde de bütün öğrencilerin mutlak manada, diplomalarını etkilemeyecek şekilde stajlarını görmek için de Bakanlığın gerekli tedbirleri aldığı fakat staj ücretinin talep edilmesi noktasında bazı kurumlarda, özelde sıkıntı yaşandığı,
- Özellikle sağlık meslek liselerinde, hastanelerde veya sağlık kuruluşlarında staj görmemişse Sağlık Bakanlığının zaten bu diplomanın mesleki yeterliliğini kabul etmediği, öğrencilerin bir hastanede veya bir sağlık kuruluşunda mutlak manada stajlarını tamamlamaları gerektiği; özellikle sağlık meslek liseleri için bir zorunluluk olduğu, sağlık alanında öğrenim gören bir öğrencinin bir hastanede veya sağlık kuruluşunda staj yapmıyorsa bir hemşire olarak, sağlık teknikeri olarak kesinlikle çalışamayacağı ve bunun da en büyük kontrol mekanizması olduğu,
- Okulların rutin müfettişler tarafından denetimlerinin yapıldığı zaman da staja gidip gitmedikleri, hangi okullarda, kurumlarda staja gittikleri noktasında da takip edildiği,
- Bir de stajını tamamlasın diye meslek liselerinde, özel meslek liselerinde çocuğun son sınıfta stajının nasıl yapılacağını okul idaresinin e-okul sisteminde bu gözükmemesini sağlaması gerektiği, gözükmediği takdirde bu çocuğun diploma alması mümkün olmadığı, bunun da Bakanlık için kontrol sistemi olduğu,

İfade edilmiştir.

5.2. 26.4.2018 Tarihli Alt Komisyon Toplantısı

Alt Komisyonun 26.4.2018 tarihli Toplantısında;

Alt Komisyon Başkanı Bursa Milletvekili Osman MESTEN tarafından;

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

- Mesleki eğitimde staj ile olarak Komisyona yeni başvurular yapılmaya devam etmekte olduğu, bu kapsamda; Komisyonumuza, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölüm Başkanı Sibel Erkan İlhan tarafından yapılan başvuruda;
- Bölüm öğrencilerinin müfredatında dördüncü yıl bahar döneminde 15 hafta süreli haftada 40 saat seçmeli alan uygulaması dersi bulunduğu,
- Yaklaşık 8 yıldır öğrencilerin bu dersi Türkiye'nin çeşitli hastanelerinde sorunsuzca uygulamışken 2017- 2018 yılında öğrencilerden uygulama alanlarını bildirmelerini istediklerinde seçmeli alan uygulaması öğrencisi olarak kabul edilmeme sorunları ile karşılaştıklarını,
- Dilekçesine ek olarak sunulan 46 dilekçede öğrencilerin hastanelere yaptıkları başvurularda uygulama alanına kabul edilmeyeceklerinin bildirildiği,
- Türkiye'nin çeşitli hastanelerinde kabul edilmeme gerekçesi olarak; staj ücretinin ödenmesi ile ilgili sorunlar olduğu, meslek lisesi öğrencilerinin öncelikle kabul edildiği ve kontenjanın dolu olduğu gerekçesi ile öğrencilerin kabul edilmeyeceklerinin bildirildiği,

Belirtilerek

Sorunun çözümü için;

- İlgili kanun maddelerinin incelenerek dönem içi uygulamalarda ve yaz stajlarında öğrencilere ücret ödeme konusunun belirlenmesi ve karara bağlanmasının,
- Öğrencilere yaz stajlarında ücret ödenmesi için gerekli kaynağın temin edilmesinin,
- Sağlık Bakanlığı ve YÖK arasında Sağlık Bilimleri Öğrencilerinin yaz stajları konusunda protokol yapılmasının,
- Seçmeli alan uygulamasına kabul edilmeyen öğrencilerin sorununun en kısa sürede çözümlenmesi için kamu hastanelerine ücretler konusunda bilgi verilerek kabullerinin sağlanmasının

talep edildiği,

Öğrenciler tarafından Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesine verilen dilekçelerde de; öğrencilerin mesleki eğitim kapsamındaki zorunlu staj başvurularının hastane ve sağlık kuruluşlarınca kontenjan dolduğu gerekçesiyle reddedildiği sözlü olarak da staj ücreti ödemediği kaynaklı sorunlar sebebiyle staj başvurularının reddedildiği yönünde ifadelerin yer aldığı görülmekte olduğu,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Uygulamada okul yönetimi, öğrenci ve velileri tarafından “ibraname” ya da staj ücreti ödenmeyeceğine ilişkin usulsüz işlemler yapılmasına yol açan temel sebebin bu başvuruda açıkça görüldüğü,

3308 sayılı Kanunla zorunlu olan “staj ücretini” ödemek istemeyen işletmelerin öğrenci kabul etmemeleri sebebiyle mezun olmak için zorunlu stajlarını tamamlamaları gereken mesleki eğitim kurumu öğrencilerine, staj yapabilecekleri işletme bulunmasını teminen, okul yöneticileri ve/veya öğrenci ve velileri tarafından işletmelerin “staj ücreti” ödememesini sağlayacak ibraname benzeri usulsüz işlemler yapılabilmekte oldukları,

3308 sayılı Kanun kapsamında staj ücreti ödenmesinde yaşanan hukuki ihtilafları gidermek için 2016 yılında yapılan düzenleme tek başına yeterli olmadığının görüldüğü, kamu kurumları ve kamu kurumlarına ait işletmelerin bütçelerinde “staj ücreti” için ödenek ayrılmasına ayrıca özel işletmelerde de öğrenci kabul etmeyen işletmelere yaptırım uygulanmasına, Bakanlıkça bilgilendirme ve denetimlerin artırılmasına ihtiyaç olduğunun anlaşılmakta olduğu

ifade edilmiştir.

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölüm Başkanı Prof. Dr. Sibel Erkal İlhan tarafından;

- Yeni bir düzenleme ya da yeni bir yönetmelikle öğrencilerin stajda ücret alabilmelerinin sağlanması, ayrıca sağlık meslek liseleri kontenjan doluluklarının da değerlendirilmesi ve üniversite öğrencilerinin de staja kabul edilmesi konularında bir karara varılması gerektiği,
- Öğrencilerin mezun olabilmesi için bazı kriterleri tamamlaması gerektiği, bir öğrencinin 40 doğum yaptırmak zorunda olduğu, her sene 100 öğrencinin bulunduğu, bunun her sene 4 bin doğum demek olduğu, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde 4 bin doğum gerçekleşmediği ve kendilerinin mecburen doğumevlerini kullanmak durumunda olduğu, doğu illerini yaz stajları için kullandıkları,
- Halen sağlık meslek liselerinin doğum yaptırma yetkisinin olmadığı, öncelikle bu okullardan öğrenci alınmasının bu mantıkla bakıldığı zaman çok doğru olmadığı

YÖK Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı Zerrin Ekiz tarafından;

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

- 2016'nın Şubat ayından beri bu konunun gündemlerinde olduğu, birçok çalıştay yapıldığı, sağlık bilimlerinde sıkıntılar olduğunun görüldüğü, Millî Eğitim Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığıyla yazışmalar yapıldığı,
- Buradaki asıl sorunun, Kanunun 25'inci maddesindeki ücret ödeme zorunluluğundan kaynaklandığı, kamu kurumu da olsa, özel işletme de olsa bu öğrencilere staj ücreti ödemek istemedikleri fakat kamu kurumlarına eğer böyle bir zorunluluk getirildiyse Maliye Bakanlığı tarafından da staj ücretlerine ilişkin ödeneklerin bütçelerine konulmasının sağlanması gerektiği,
- “Staj” tanımında; “uygulamalı eğitim” ve “staj” kavramının birbirine karıştığı, uygulamalı eğitimde kanun değişikliğinin kendileri tarafından önerildiği “Uygulamalı eğitimlerde de staj ücreti ödenmesin.” şeklinde hastanelere yazı yazıldığı,
- Özellikle üniversitenin hastanesi yoksa, öğrencinin Sağlık Bakanlığının hastanesine, afiliasyon yapılmış bir hastanede eğitimini tamamlarken özellikle bunlara üniversitenin birimlerinde yapıyormuş gibi -zaten uygulamalı eğitim- bunlara staj ücreti ödenmemesi konusunda girişimleri olduğu,
- Küçük illerdeki üniversitelerde de ciddi bir sıkıntı olduğu, koordinasyonu sağlayan il istihdam meslek kurulları bulunduğu, bu kurullara “Sağlıkla ilgili üniversitelerden sağlık bölümleriyle ilgili hocalar katılsın.” şeklinde işletme ya da hastane ile üniversite arasında bir bağ kurulması açısından üniversitelere de dağıtımli bir yazı yazıldığı,
- Bu tür girişimlerin olmasına rağmen buradaki asıl sorunun “staj” tanımının tam anlaşılamaması, anlaşılmış olsa bile öğrencilerin stajı tamamladıktan sonra dava açtıklarında hâkim ya da yargının öğrenci lehine karar vermesi olduğu, bu tür sıkıntıların aşılmaya çalışıldığı ancak yasanın da tamamen açık olduğu,
- Protokol konusunda Sağlık Bakanlığı ile YÖK'ün böyle bir girişimi olmayacağı bilgisinin verildiği ve protokolün çok gerekli gözükmediği,
- Özellikle hastanelerin MEB öğrencilerini öncelikle kabul etmesinin de açıklanması gerektiği, çünkü üniversite öğrencilerinin mutlaka bağlı olduğu bir tıp fakültesi bulunduğu, MEB'e bağlı bir hastane olmadığı için doğal olarak Sağlık Bakanlığına

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı**

bağlı hastanelerin lise öğrencilerini öncelikle kabul ettiği, ondan sonra üniversite öğrencilerini kabul ettikleri,

- Protokollere “Öğrenciler ücret almayacak.” şeklinde bir hüküm konulamayacağı,
- Kanun çok açık olduğu için Sağlık Bakanlığı ile YÖK arasında yapılacak protokolün sorunu çözmeyeceği,

Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sağlık Bakım Meslekleri Daire Başkanı Yasemin Şenol tarafından;

- 7033 sayılı Kanun’la mahkemelerde çok, sürekli sürüncemede kaldığı için net olarak tanımlandığı,
- Sağlık meslek liselerinin kontenjan değerlendirmesiyle kamu hastanelerinde öğrenciler mağdur olmasın diye ilgili alan ve branş bazında çalışan personelin 1/3’ünü alırken bunu ½’ye çıkarıldığı, bunun sonucunda yine yeterli olmaması hâlinde en son 10/10/2017 tarihli genelgeyle bu sayının ½’nin üzerinde, 30 kilometre alan belirleyen, öğrencilerin kontenjan sayısını da dikkate alarak kurumun bu sayıyı artırabileceğinin düzenlendiği,
- Ücret kapsamı dışında da bu öğrenci sayısının artırılması halinde stajın bir eğitim, staj öğrencilerinin mutlaka orada çalışan bir personel eşliğinde uygulama yapması gerektiği, bu sayı artırıldığında hasta güvenliği, çalışan güvenliğinin risk altına alınmış olacağı,
- Sağlık Bakanlığı olarak uygulamaya yönelik yapabilecek her şeyin yapıldığı, ücret ödemelerinde sıkıntı bulunmadığı, genel bütçeden ödendiği,
- Özel hastanelerden kaynaklı bir sıkıntıların devam ettiği, Sağlık Bakanlığı olarak üniversite öğrencilerinin Sağlık Bakanlığı hastanelerinde ya da birimlerinde hizmet almasının kendi birimlerinde stajlarını tamamlamalarının, onun dışında eğer Sağlık Bakanlığı olarak bir entegrasyon olacaksa bunun YÖK ile Sağlık Bakanlığı arasında bir protokol veya vesaireyle yapılmasının uygun olacağı,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

- Öğrencilerin dilekçeleriyle tek tek kurumları gezerek bunu çözmeye çalıştığı, yani Millî Eğitim Bakanlığında olduğu gibi belki bir tek tip protokolle çözüm bulunabileceği,
- Kamu hastanelerinde verilen staj ücretlerinin ödenmesinde herhangi bir sıkıntı bulunmadığı, genel bütçeden ödendiği “Bu, YÖK’ün öğrencisi, üniversite öğrencisi, lise öğrencisi.” ayrımına gitmeksizin ücret ödenmesiyle ilgili kamu hastaneleri olarak bir sıkıntı yaşanmadığı,
- Öğrencilerin kontenjan kapsamında alındığı ve Millî Eğitim Bakanlığıyla bir yıl üzerinden protokol imzalandığı için o kontenjanların bir şekilde doldurulduğu ve diğer üniversite öğrencileri başvurduğunda da “kontenjan dolu.” cevabıyla karşılaştıkları,

Maliye Bakanlığı Maliye Uzmanı Cemil Demir tarafından;

- Öğrencilerin stajyer ücretlerinin önceki yıllarda hastanelerin döner sermayelerinden ödenmekte olduğu, 2018 yılı bütçesi için Sağlık Bakanlığında bu yıldan itibaren stajyer öğrencilerin ödeneklerinin bütçeden ödenmesi gerektiği, kendilerinin de bu doğrultuda gelen teklifi değerlendirerek geçen seneki ödeneği yaklaşık 20 kat artırdığı, 8 milyon iken 200 milyonun üzerinde bir ödenek ayrıldığı,
- Bakanlığın bu konuda ilerleyen yıllarda da olabilecek talepleri olumlu yönde değerlendirerek bütçede gerekli ödeneğin ayrılmasını sağlayacağı,
- Bunun dışında, stajyer öğrencilerin ödeneklerinin yer aldığı tertibin bütçede herhangi bir kadro ve pozisyona bağlı olmayan bir ekonomik kodda, tertipte yer almakta olduğu, bir kadro ve pozisyona bağlı olmadığı için oradaki ücretlerin bütçe kanunuyla yıl içerisinde o tertibe herhangi bir ödenek eklenmesinin kanunen engellenmiş olduğu,

Millî Eğitim Bakanlığı Öğrenci İşleri Sosyal Etkinlikler Dairesi Başkanlığı Şube Müdürü Semra APİŞ tarafından;

- Öğrenci sayılarının Sağlık Bakanlığıyla koordineli, özellikle bu meslek alanıyla ilgili gelen projeksiyon dikkate alınarak iş ve işlemlerin yürütüldüğü,
- Sağlık hizmetleri alanın da artık ortaöğretimde okulda öğretmen-öğrenci bütünlüğü içerisinde uygulanabilir bir meslek alanına dönüştüğü, dolayısıyla beceri eğitimi ya da

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı**

staj için sağlık kuruluşlarını tehdit eden bir sayının bulunmadığı, ancak istenenin, işletmede mutlaka o personelle uygulayarak öğrenmeleri olduğu,

- Hem yükseköğretim hem mesleki teknik ortaöğretim yapısında öğrenciler olduğu için kontenjanlarının il millî eğitim müdürlükleri aracılığıyla dengeli bir şekilde dağılımının yapılarak her iki grubu da öğretim seviyesini de mağdur etmeden planlanma sağlanması halinde sorun yaşanmayacağı,
- Bahsedilen doğum sayısı ile ilgili hususta Programın ebe yardımcılığı dalında ebelik hizmetini yürüten personelin gözetiminde sadece onlara yardımcı nitelikte bir program olduğu ve henüz mezun verilmediği,
- Dolayısıyla doğum sayısının belki Türkiye genelinde planlamayı, uygun işletmeleri değerlendirmeyi gerektireceği, yönetmelikte yurt içi, yurt dışı, il dışı staj imkânları bulunduğu, yerinde, sorun olan yerlerde gerektiğinde il dışına da öğrencilerin il millî eğitim müdürlüklerinin koordinesinde gönderebildiği,
- Bütçe konusunda 014 harcama kaleminden ödeme yapılabileceğiyle 2013 yılında tüm bakanlıklara ve ilgili kurumlara yazı gönderildiği, bu aşamada bütçe konusunun ciddi oranda aşıldığı, ancak sağlık alanında öğrenci sayısının fazlalığı nedeniyle sorunlar yaşandığı, özel sağlık meslek liselerinin açılışıyla ilgili bazı sorunlar olduğu, özel hastanelerle protokol yapmalarında bazı sorunlar yaşandığı ancak sorunun aşıldığı,
- Kanun gereği, işletmelerin teşvik edildiği devlet katkısı yönüyle, her aldığı öğrencinin ödenmesi gereken yüzde 30'luk rakamın yüzde 20'sinin genel bütçeden devlet katkısı yöntemiyle ödenebildiği, böylece özel işletmelerin de teşvik edildiği

İfade edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

6. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞININ YAZILI AÇIKLAMALARI ve RAPORLARI İLE SORUŞTURMA RAPORU

6.1. Milli Eğitim Bakanlığının Yazılı Açıklamaları

Komisyonumuza gelen ve söz konusu iddiaları içeren dilekçe konusu şikayetle ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığından yazı ile bilgi talep edilmiştir. Bahse konu dilekçe ile ilgili Bakanlığın farklı tarihli yazılı cevaplarındaki hususlar aşağıdaki özetlenmiştir.

- Konuyla ilgili Bakanlığın 8/4/2016 tarihli ve 93778809-405.01-E.4006951 sayılı cevabi yazısında;

MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 144/e maddesinde; "İşletmede mesleki eğitim gören öğrenciye, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 25 inci maddesinde belirtilen miktardan az olmamak üzere ödenecek ücret tutarı, ücret artışı ve diğer olanakları kapsayan eğilim sözleşmesini, öğrenci veya velisi okul müdürüyle birlikte imzalar." hükmü çerçevesinde öğrenciye staj ücreti ödenmesi gerektiği, ayrıca adı geçen öğrenci velisinin Özel Eğitim Kurumları Genel Müdürlüğe her hangi bir başvurusu bulunmadığı,

Bakanlığın 18/5/2016 tarihli ve 15520822-405.99-E.5580886 sayılı yazısı ile; Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi'nde eğitim gören öğrencisine staj çalışmaları sırasında ücretinin ödenmediği ve söz konusu kurumun öğrencilere "staj ücreti almak istemiyorum" ibareli belge imzalatıldığı iddialarını araştırmak üzere söz konusu kurum hakkında yer alan iddialar ile ilgili olarak gerekli inceleme ve soruşturmanın yapılmasına karar verildiği,

- 13.07.2016 tarihli ve 15520822-455.99-E.7523552 sayılı cevabi yazısında ise;

İstanbul ili Gaziosmanpaşa ilçesinde faaliyetle bulunan Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi'nde eğitim gören öğrencisine staj çalışmaları sırasında ücretinin ödenmediği ve söz konusu kurumun öğrencilere "staj ücreti almak istemiyorum" ibareli belge imzalatıldığı iddialarının incelendiği ve söz konusu iddialar ile ilgili olarak İstanbul Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü Maarif Müfettişleri tarafından inceleme yapıldığı, düzenlenen 27/06/2016 tarih ve 99726996-663.07.9331 sayılı inceleme/soruşturma raporunda; Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürü Salim SAĞLAM hakkında

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı**

disiplin yönünden ve idari yönden teklif getirilmiş olup, getirilen teklif doğrultusunda gerekli işlemlerin İstanbul Valiliğince yapıldığı

belirtilmiştir.

6.2. Soruşturma Raporu

Konuyla ilgili Bakanlığın 8/4/2016 tarihli ve 93778809-405.01-E.4006951 sayılı cevabi yazısında; mevzuat gereği staj ücreti ödenmesinin zorunlu olduğu belirtilmişse de bu yükümlülüğü ihlal eden okul hakkında yapılan bir inceleme ve denetimden söz edilmediğinden, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Eğitim Kurumları Kanununun 11 nci maddesi gereğince, özel eğitim kurumları Bakanlığın denetim ve gözetimi altında bulunduğundan, başvurusunun dilekçesinde yer alan Özel Gaziosman Paşa Anadolu Meslek Lisesi tarafından öğrencilere staj ücreti almak istemiyorum ibareli belge imzalatılması iddialarının incelenerek, mevzuatı ihlal eden eğitim kurumu hakkında yapılan işlem sonucunun Komisyona iletilmesi talep edilmiştir.

Bakanlıkça 2.09.2016 tarihli ve 15520822-455.99-E.9405920 sayılı cevabi yazı ile iletilen Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi) müdürünün öğrenim gören öğrencisine staj çalışmaları sırasında ücretinin ödenmediği ve söz konusu kurumun öğrencilerine “staj ücreti almak istemiyorum” ibareli belge imzalatıldığı iddiasının incelenmesi amacıyla Maarif Müfettişlerince Düzenlenen Soruşturma Raporunda:

“.....

Evrak Üzerinde Yandan İncelemede;

"İbraname" başlıklı tarihsiz belgenin; İşveren bölümüne ait bilgilerin boş olduğu, İşçi bölümünde Hüseyin Can GÖKER'in isminin ve TC kimlik numarasının yer aldığı, İbra Eden kısmının Hüseyin Can GÖKER'in isim ve imzasını bulunduğu, ibranamede ayrıca; ***“tarihinde çalıştığım işyerinden yukarıda gösterilen şekilde ayrıldım. Çalışmaya başladığım tarihten bugüne kadar geçen çalışma sürem içindeki bütün ücretlerimi ve her türlü sosyal hakkım ile hafta ve genel tatil günlerine ait ücretlerimi ayrıca yapmış olduğum fazla mesai ücretlerim ile yıllık izin ve ayrılış esnasında hak etmiş olduğum ve yukarıda belirtilen istihkaklarımı eksiksiz olarak aldım. İşyerinden, Kanun ve Hizmet akdinden doğan hiçbir şekilde maddi ve manevi alacağım kalmadığını kabul eder ve işvereni gayri kabili rücu olmak üzere kesin ve külliyen ibra ettiğimi, çalıştığım süre ile ilgili her türlü dava açmak hakkımdan gayri kabili olarak feragat ettiğimi beyan ve kabul ederim.”*** ibarelerin yer aldığı,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Hüseyin Can GÖKER'in 05/10/2015 tarihinde sigorta giriş bildirgesinin düzenlendiği,

Hüseyin Can GÖKER'in işletmelerde beceri eğitimini Özel Tıp Merkezinde yapacağına ait zümre tutanağının mevcut olduğu;

.....Hastenesi ile Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi arasında öğrencilerin staj ve işletmelerde beceri eğitimi ile ilgili 10 yıl süreli bir protokol yapıldığı, protokolde öğrencilere 3308 kapsamında verilecek ücretlerle ilgili bir ibarenin yer almadığı,

Hüseyin Can GÖKER tarafından okul idaresine "Staj eğitimi ve uygulaması ile alakalı tüm hak edişlerimin tamamını aldım" şeklinde 30/05/2016 tarihli dilekçe verdiği,

Hüseyin Can GÖKER tarafından müfettişliğimize gönderilen 31/05/2016 tarihli elektronik postada "Ben Hüseyin Can GÖKER, GOP Anadolu Sağlık Meslek Lisesi müdürlüğünden staj eğitimi ve uygulama hususlarında gereken tüm haklarımı elde etmiş bulunmakla beraber şikayet dilekçesinden vazgeçmiş bulunmaktayım. Okul müdürümüz ayrıntılı bir şekilde konuşup bana bu durumu ayrıntılı bir şekilde izah etmiştir. Şikayetimi geri çekmek istediğimi bilgilerinize sunarım." ibarelerinin yer aldığı,

("Hüseyin Can GÖKER tarafından okul müdürlüğüne verilen dilekçenin okul idaresi tarafından müfettişliğimize intikal ettirilmesi üzerine, Hüseyin Can GÖKER Müfettişliğimizce 31/05/2016 Salı günü 12.05'de numaralı telefonundan aranarak dilekçeyi kendisinin verip vermediği sorulmuştur. Adı geçenin bu durumu teyit ederek konu ile ilgili 31/05/2016 tarihinde saat 13.16'dahotmail.com adresinden@pmail.com adresine elektronik posta göndermiştir.")

Görülmektedir.

Konu ile ilgili Mevzuat İncelendiğinde; 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunun:

"Ücret ve Sosyal Güvenlik" başlıklı 25. Maddesinde; Aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar; aday çırak veya çırağın velisi veya vasisi veya kişi reşit ise kendisi; öğrenciler için okul müdürlüğü ile işverisi arasında Bakanlıkça belirlenen esaslara göre düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. (Değişik son cümle: 13/2/2011-6111/64 md.) Ancak, işletmelerde meslek eğitimi gören örgün eğitim öğrencilerine, asgari ücretin net tutarının yirmi ve üzerinde personel çalıştıran İşyerlerinde yüzde 30'undan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 15'inden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde 30'undan aşağı ücret ödenemez.

Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin

"Müdür, görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 78. Maddesinin 6/a fıkrasında; işletmelerde mesleki eğitimle ilgili olarak; a) öğrencilere, yaşına uygun asgari ücretin 3308 sayılı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Mesleki Eğitim Kanununda belirlenen tutarı kadar ödenecek ücret, ücret artışı ve diğer İmkânlar konusunda öğrenci reşitse kendisi; değilse velisiyle birlikte İşletmelerle eğitim sözleşmesini imzalar.

"İşletmelerde mesleki eğitim" başlıklı 121. Maddesinin 1. fıkrasında; İl istihdam ve mesleki eğitim kurutunca 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamına alınan meslek alan/dallarında öğrenim gören Öğrencilerin on İkinci sınıfta **İşletmelerde mesleki eğitim** görmeleri esastır. Sektörün özelliği, çalışma ve kapasite durumuyla okul ve iklim şartları da dikkate alınarak yılın belli zamanlarında faal olan meslek alan/dallarında yapılacak yoğunlaştırılmış eğitim bu Yönetmeliğin ilgili maddesi hükümlerine göre yapılır.

"Staj ve esasları" başlıklı 126. maddesinin 1. fıkrasında; Teorik ve uygulamalı eğitimlerinin tamamını okulda yapan öğrenciler, mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmelerini, iş hayatına uyumlarını, gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmelerini' ve okulda olmayan tesis, araç-gereci tanımlarını sağlamak amacıyla stajlarını çerçeve öğretim programında belirtilen esaslara göre yapar.

"İşletmelerin mesleki eğitimle ilgili görev ve sorumlulukları" başlıklı 144 maddesinin (e) fıkrasında; İşletmede mesleki eğitim gören öğrenciye, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 25 inci maddesinde belirtilen miktardan az olmamak üzere ödenecek ücret tutarı, ücret artışı ve diğer olanakları kapsayan eğitim sözleşmesini, öğrenci veya velisi okul müdürüyle birlikte imzalar.

Talim Terbiye Kurulu tarafından hazırlanan Anadolu Sağlık Meslek Lisesi Acil Sağlık Hizmetleri Alanı (Acil tıp Teknisyenliği dalı) haftalık ders çizelgesinde; 11. Sınıf öğrencilerinin 8er saatlik İşletmelerde Temel Sağlık Uygulamaları Beceri Eğitimi ve İşletmelerde Başarı Desteği Beceri Eğitimi derslerinin eğitimlerinin işletmelerde görülmesinin esas olduğu belirtmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin

"Kurum müdür ve müdür yardımcısının görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 32. maddesinin e bendinde; Resmî dengi kurumların tabi olduğu yönetmelikler ve özel öğretim kurumlarıyla ilgili mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.

"Aynı maddenin 2. fıkrasında"; Kurum müdürü kurumun yönetiminden, kurumun amacı doğrultusunda öğrenci veya kursiyerlerin yetiştirilmesinden, eğitim ve öğretim faaliyetleri ile rehberlik hizmetlerinin planlanmasından ve yürütülmesinden kurucu veya kurucu temsilcisine varsa genel müdüre, Bakanlığa ve diğer resmî makamlara karşı sorumludur.

BİLGİ-BELGE VE İFADELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ (Tahlil ve Münakaşa):

İlgi (a) Makam Onayı ve ilgi (b) görev emirleri ekinde yer alan;

"Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesinde öğrenim gören öğrencisine staj çalışmaları sırasında ücretinin ödenmediği ve söz konusu kurumun öğrencilerine "Staj ücreti almak istemiyorum" ibareli belge imzalatıldığı"

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Hususları rapor sistematığı açısından tarafımızdan;

- a) *Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesinde öğrenim gören öğrencisine staj çalışmaları sırasında ücretinin ödenmediği*
- b) *Söz konusu kurumun öğrencilerine "Staj ücreti almak istemiyorum" ibareli belge imzalatıldığı*

şeklinde iki farklı iddia olarak ele alınmıştır. Yapılan inceleme sonucunda yukarıda incelenen iddiaların;

Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi) Müdürü'ın ;

1) *İşletmelerde beceri eğitimi gören 11-D sınıfı öğrencisi Hüseyin Can GÖKER ile eğitim sözleşmesi imzalamadığı ve 3308 sayılı yasa gereği öğrencinin alması gereken yasal ücreti alıp almadığını takip etmediği,*

2) *İşletmelerde Mesleki Eğitim yapan 11 ve 12. Sınıf öğrencilerine hukuki geçerliliği ve mevzuatta yeri olmayan İbraname imzalatılarak yanlış anlaşılmalara sebebiyet verdiği,*

şeklinde sübut bulması üzerine Müfettişliğimizin ilgi (d) yazısı ile makamdan soruşturma onayı talebinde bulunulmuştur.

- a) **"Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesinde öğrenim gören öğrencisine staj çalışmaları sırasında ücretinin ödenmediği"** iddiasıyla ilgili olarak;

(Bu iddia, "Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürü'ın: İşletmelerde beceri eğitimi gören 11-D sınıfı öğrencisi Hüseyin Can GÖKER ile eğitim sözleşmesi imzalamadığı ve 3308 sayılı yasa gereği öğrencinin alması gereken yasal ücreti-alıp almadığını takip etmediği" olarak sübut bulunduğundan Müfettişliğimizin ilgi (d) yazısı ile soruşturma onay talebinde bulunulmuştur.)

Konu ile ilgili alınan ifadelerde; Müşteki Hüseyin Can GÖKER konu ile ilgili

ifadesinde, haftada iki gün hastaneye gittiğini, kanun gereği para alması gerektiğini ancak kendisine para ödenmesi yapılmadığını, çalıştığının karşılığını almak istediğini belirtirken, Okul Rehber Öğretmeni ve Okul Müdürü benzer ifadelerinde, Hüseyin Can GÖKER bu yıl özel Medicinaplus hastanesinde haftada iki gün işletmelerde beceri eğitimi aldığını, Okulun bu hastane ile protokolü olduğunu, 3308 sayılı kanuna göre öğrencilere ödeme yapmayan hastanelerin ödemesi gereken asgari ücretin üçte biri oranındaki miktarı öğrencilere kendilerinin ödedikleri, ancak Hüseyin Can GÖKER'in dikkatlerinden kaçtığını, kendisinin de bu yönde bir başvurusu olmadığı için haberdar olmadıklarını, başvuru yapması halinde bu parayı ödeyeceklerini, Hüseyin Can GÖKER ile sene başında işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesi yapmadıklarını, ifade etmişlerdir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Konu ile ilgili mevzuatta; 3308 sayılı Yasada işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere ödenecek ücretin öğrenciler için okul müdürlüğü ile işyeri sahibi arasında Bakanlıkça belirlenen esaslara göre düzenlenecek sözleşme ile tespit edileceği: Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 144. maddesinde ise *"İşletmede mesleki eğitim gören öğrenciye, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 25 inci maddesinde belirtilen miktardan az olmamak üzere ödenecek ücret tutarı, ücret artışı ve diğer olanakları kapsayan eğitim sözleşmesini, öğrenci veya velisi okul müdürüyle birlikte imzalanacağını"*, yine aynı Yönetmelikte okul müdürünün; *"Öğrencilere, yaşına uygun asgari ücretin 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda belirlenen tutarı kadar ödenecek ücret, ücret artışı ve diğer imkânlar konusunda öğrenci reşitse kendisi; değilse velisiyle birlikte işletmelerle eğitim sözleşmesini imzalaması"* gerektiğini hüküm altına alınmıştır.

Evrak üzerinde yapılan incelemede;

Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi yönetimi ile Medicana Plus hastanesi arasında bir protokolün yapıldığı ancak bu sözleşmede Öğrencilere ödenecek ücretlerle ilgili bir maddenin yer almadığı;

Öğrenci, okul ve işletme arasında işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesi düzenlenmediği;

Müşteki Hüseyin Can GÖKER'in tüm alacaklarını aldığını ve şikayetinden vazgeçtiğini belirten bir dilekçe verdiği,

görülmektedir.

Alınan ifadeler incelenen belgeler mevzuat ışığı altında değerlendirildiğinde;

Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi (Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi) 11. Sınıf öğrencisi Hüseyin Can GÖKER'in, 122. Maddesinde belirtilen 8+8 saatlik işletmelerde mesleki eğitim çalışmasını Medicanaplus Hastanesinde yaptığı ve bu kapsamda haftada iki gün işletmeye gittiği;

(Her ne kadar müşteki öğrenci şikayet dilekçesinde hastanedeki bu eğitimini staj çalışması olarak belirtmiş ise de öğrencinin yaptığı bu çalışma işletmelerde mesleki eğitim kapsamındadır.)

Okulun, İşletmelerde mesleki eğitimi kapsamında öğrenci ile işletme ve okul arasında düzenlenmesi gereken işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesini, düzenlemediği,

İşletmelerde mesleki eğitim kapsamında, (inceleme süreci başlayana kadar) Hüseyin Can GÖKER'e herhangi bir ücret ödemesi yapılmadığı, ancak bu husus ile ilgili öğrencinin de daha önce okuluna bir bildirimde bulunmadığı,

Müfettişliğimizce başlatılan inceleme sürecinde kurumun bu durumdan haberdar olduğu ve öğrenciye toplu olarak ücret ödemesinin yapıldığı, bunun üzerine müşteki öğrencinin alacalının kalmadığını beyan ederek şikayetinden vazgeçtiği,

Anlaşılmıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Bu durumda her ne kadar müşteki Hüseyin Can GÖKER verdiği dilekçe ile "hak ettiği ücreti aldığını ve şikayetini de geri aldığını" belirtiyorsa da, okulun ilgili mevzuat gereği öğrenci ve işletme ile 3308 sayılı Yasada belirtilen ücret tutarını da kapsayan işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesi yapması gerekirken bu sözleşmeyi yapmadığı, ayrıca öğrencinin yasal olarak alması gereken ücreti alıp almadığını takip etmediği, anlaşılmaktadır.

Okul müdürü da ifadesinde; öğrenciyle işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesi imzalamadıklarını, kabul etmektedir.

Okul müdürü Salim SAĞLAM ifadesinin bir bölümünde "işletmeden parasını alamayan öğrencilere kendilerinin ödeme yaptıklarını, ancak Hüseyin'in okula başvuru yapmadığı için bu güne kadar haberdar olmadıklarını, başvuru yapması halinde ödeme yapacaklarını" belirtiyorsa da bu hususun öğrencinin talebine bırakılmaması, okul tarafından her bir öğrencinin takibin yapılarak önceden tedbir alınması gerekmektedir.

Sonuç olarak ilgi (e) Makam Onayı ve ilgi (e) görevlendireme emirlerinde yer alan;

Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi) Müdürü Salim SAĞLAM'ın ;

İşletmelerde beceri eğitimi gören II -D sınıfı öğrencisi Hüseyin Can GÖKER ile eğitim sözleşmesi imzalamadığı ve 3308 sayılı yasa gereği öğrencinin alması gereken yasal ücreti alıp almadığını takip etmediği,

iddiasının sübuta erdiği, sübut bulan bu eyleminde 657 sayılı kanununda ifadesini bulan;

" Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, ...kusurlu davranmak",

kapsamında olduğu görüş ve kanaatine varılmıştır.

b) Söz konusu kurumun öğrencilerine "Staj ücreti almak istemiyorum" ibareli belge imzalatıldığı

iddiasıyla ilgili olarak;

(Bu iddia, "Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi) Müdürü'ın; *İşletmelerde Mesleki Eğitim yapan 11 ve 12. Sınıf öğrencilerine hukuki geçerliliği ve mevzuatta yeri olmayan İbraname imzalatılarak yanlış anlaşılmalara sebebiyet verdiği* olarak sübut bulunduğundan Müfettişliğimizin ilgi (d) yazısı ile soruşturma onay talebinde bulunulmuştur.)

Konu ile ilgili alınan ifadelerde; Müşteki Hüseyin Can GÖKER ifadesinde, *"İşletmelerde beceri eğitimi ile ilgili okulla sözleşme yaptığını, kendisine imzalatılan sözleşmede "para almak istemiyorum" şeklinde bir yazı olduğunu"* belirtirken, _Okul Rehber Öğretmeni ve Okul Müdürü benzer ifadelerinde; *"ilerleyen zamanlarda hastane ve öğrenci ile bir problem yaşamamak öğrenciden alacaklarını tahsil ettiğini ve alacağının kalmadığını belirten bir*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

ibraname aldıklarını, bu ibranameleri her 11 ve 12. Sınıf öğrencimize imzalattıklarını." ifade etmişlerdir.

Konu ile ilgili mevzuatta; Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 144. maddesinde; *"İşletmede mesleki eğitim gören öğrenciye, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 25 inci maddesinde belirtilen miktardan az olmamak üzere ödenecek ücret tutarı, ücret artışı ve diğer olanakları kapsayan eğitim sözleşmesini, öğrenci veya velisi okul müdürüyle birlikte imzalanacağını", yine aynı yönetmelikte okul müdürünün; Öğrencilere, yaşına uygun asgari ücretin 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda belirlenen tutarı kadar ödenecek ücret, ücret artışı ve diğer imkânlar konusunda öğrenci reşitse kendisi; değilse velisiyle birlikte işletmelerle eğitim sözleşmesini imzalaması gerektiğini, hüküm altına alınmıştır.*

Evrak üzerinde yapılan incelemede; Hüseyin Can GÖKER'e bir ibranamenin imzalatıldığı, "İbraname" başlıklı tarihsiz belgenin işveren bölümüne ait bilgilerin boş olduğu, İşçi bölümünde Hüseyin Can GÖKER'in isminin ve TC kimlik numarasının yer aldığı, İbra Eden kısmının Hüseyin Can GÖKER'in isim ve imzasını bulduğu, ibranamede ayrıca, ***"Tarihinde çalıştığım işyerinden yukarıda gösterilen şekilde ayrıldım. Çalışmaya başladığım tarihten bugüne kadar geçen çalışma sürem içindeki bütün ücretlerimi ve her türlü sosyal hakkım ile hafta ve genel tatil günlerine ait ücretlerimi ayrıca yapmış olduğum fazla mesai ücretlerim ile yıllık izin ve ayrılış esnasında hak etmiş olduğum ve yukarıda belirtilen istihkaklarımı eksiksiz olarak aldım. İşyerinden, Kanun ve Hizmet akdinden doğan hiçbir şekilde maddi ve manevi alacağım kalmadığını kabul eder ve işvereni gayri kabili rücu olmak üzere kesin ve külliyen ibra ettiğimi, çalıştığım süre ile ilgili her türlü dava açmak hakkımdan gayri kabili olarak feragat ettiğimi beyan ve kabul ederim."*** ibarelerin yer aldığı

görülmektedir.

Alınan ifadeler incelenen belgeler mevzuat ışığı altında değerlendirildiğinde:

Müşteki öğrenci Hüseyin Can GÖKER müfettişliğimize verdiği ifadede "Staj ücreti almak istemiyorum" şeklinde imzalamış olduğu bir belge ibraz edememiştir. Bununla birlikte böyle bir yazının var olup olmadığının anlaşılması için okul yönetimiyle bu konu hakkında görüşme yapılmıştır.

Okul müdürü ifadesinde *ilerleyen zamanlarda hastane ve öğrenci ile bir problem yaşamamak öğrenciden alacaklarını tahsil ettiğini ve alacağının kalmadığını belirten bir ibraname aldıklarını, bu ibranameleri her 11 ve 12. Sınıf öğrencimize imzalattıklarını* beyan etmiştir.

Bu durumda her ne kadar, müşteki Hüseyin Can GÖKER'in ifadesinde belirttiği okul tarafından öğrencilere "Staj parasını almak istemiyorum" şeklinde imzalatılan bir belgenin olduğu yönünde bir kanıt elde etmek mümkün değilse de;

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Okul Müdürü'ın işletmelerde mesleki eğitim yapan tüm 11 ve 12. Sınıf öğrencilerine "Kurumda alacaklarının kalmadığını belirten bir İbraname" imzalattığı hem incelenen belgeden hem de okul müdürü'ın ifadesinden anlaşılmıştır.(Ek:6-7)

İbranamenin ne olduğu ve okulun böyle bir belgeyi öğrencilerine imzalatma hakkının olup olmadığı hususu irdelendiğinde;

İbraname sözlük anlamı açısından değerlendirildiğinde; İbraname kavramının TDK'da; "Aklama belgesi, alacak verecek kalmadığını gösteren belge" olarak tanımlandığı görülmektedir.

İbraname kavramı İş hukuku açısından incelendiğinde; İbraname'nin, İş Kanunu'nda değil Borçlar Kanunu'nda düzenlenmiş bir sözleşme biçimi olduğu görülmektedir.

Türk Borçlar Kanuncunun "Ceza koşulu ve ibra" başlıklı 420. Maddesinde " Hizmet sözleşmelerine sadece işçi aleyhine konulan ceza koşulu geçersizdir. İşçinin işverenden alacağına ilişkin ibra sözleşmesinin vazıh olması, ibra tarihi itibarıyla sözleşmenin sona ermesinden başlayarak en az bir aylık sürenin geçmiş bulunması, ibra konusu alacağın türünün ve miktarının açıkça belirtilmesi, ödemenin hak tutarına nazaran noksansız ve banka aracılığıyla yapılması şarttır. Bu unsurları taşımayan ibra sözleşmeleri veya ibraname kesin olarak hükümsüzdür...

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 28.1.1993 tarihli 1992/6412 E. 1993/999 K. sayılı ilamında; "İşverenin matbu olarak hazırlattığı ve önceden imzalattığı, daha sonra da boşluklarını doldurduğu ibraname, mahkemece, talep edilen hakların ödendiğini gösteren delil olarak kabul edilemez..." Denilerek, matbu olarak düzenlenerek önceden imzası alınmış olan ve bırakılan boşlukların sonradan doldurulduğu anlaşılan ibranamelerin geçerli olmadığına hükmetmiştir.

Bu durumda, müşteki Hüseyin Can GÖKER'in şikayet dilekçesinde belirttiği "Okulun işletmelerde meslekî eğitim yapan 11 ve 12.sınıf öğrencilerine "Staj alacağımdan vazgeçiyorum" şeklinde bir belge imzalattığı" iddiasının gerçeği yansıtmadığı,

Bununla birlikte okul müdürü tarafından işletmelerde mesleki eğitim yapan 11 ve 12.sınıf öğrencilere -işletmelerde mesleki eğitime başlamadan önce- alacakları olmadığına dair bir İbranamenin imzalatıldığı anlaşılmıştır.

İbranamenin iş veren ile işçi arasında düzenlenen bir belge olduğu, geçerli olabilmesi için de bir takım ön şartlara haiz olması gerektiği göz önünde bulundurulduğunda;

Okul müdürünün kendini işveren yerine koyarak, hiçbir hukuki geçerliliği olmayan bir belgeyi, işletmede mesleki eğitime başlamadan önce öğrencilere bir ön şart olarak imzalatması, hukuken geçersiz olduğu gibi, Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatında yer alan bir usul de değildir.

Okul müdürünün, milli eğitim bakanlığı mevzuatında yer almayan bir belgeyi ön şart olarak öğrencilerine imzalatması, bakanlığımızca belirlenen usullere aykırı bir işlem olduğu gibi öğrenci ve veliler nezdinde de yanlış anlaşılmalara sebebiyet vermektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Kaldı ki hukuken de hiçbir geçerliliği olmayan böyle bir belgenin öğrencilere imzalatılması, öğrencilerin 3308 sayılı yasa kapsamında alması gereken ücreti almasına da engel teşkil etmez.

Sonuç olarak; Okul Müdürü'ın işletmelerde mesleki eğitim yapan 11 ve 12.sınıf öğrencilerine, bu eğitimleri başlamadan önce işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesi imzalatması gerekirken, yetkisi olmadığı halde işveren ile işçi arasında alacak verecek olmadığını belirten bir sözleşme olan İbraname imzalatmasının, mevzuatla belirlenen usul ve esaslarda yer almadığı, ayrıca muhatapları tarafından yanlış anlaşılmalara sebebiyet verdiği görüş ve kanaatine varıldığından;

Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi) Müdürü'ın; "İşletmelerde Mesleki Eğitim yapan 11 ve 12. Sınıf öğrencilerine hukuki geçerliliği ve mevzuatta yeri olmayan İbraname imzalatılarak yanlış anlaşılmalara sebebiyet verdiği" iddiasının sübuta erdiği, sübut bulan bu eyleminde 657 sayılı kanununda ifadesini bulan;

"Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, ...kusurlu davranmak",

kapsamında olduğu görüş ve kanaatine varılmıştır.

Diğer taraftan bir daha bu tür aksaklıkların yaşanmaması için; daha önce mesleki bir eğitim kurumunda görev yapmamış olan okul müdürü'ın "İşletmelerde Meslek Eğitimi" konusunda hizmet içi eğitime alınmasının;

Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesinin (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin) genel denetime alınmasının;

Okul müdürlüğünce: öğrencilere imzalatılan İbranamelerin iptal edilmesinin ayrıca işletmelerde mesleki eğitim alan her öğrenci için işletme-okul-öğrenci/velisi arasında işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesinin imzalatılmasının;

IV. SONUÇ, KANAAT VE TEKLİF:

Raporun yukarıdaki bölümlerinde açıklandığı üzere;

İlgi (f) Makam Onayında yer alan;

özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi) Müdürü'ın;

- 1) *İşletmelerde beceri eğitimi gören 11-D sınıfı öğrencisi Hüseyin Can GÖKER ile eğitim sözleşmesi imzalamadığı ve 3308 sayılı yasa gereği öğrencinin alması gereken yasal ücreti alıp almadığını takip etmediği*

Eyleminin sübut bulduğu, sübut bulan bu eylemin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 maddesinin KINAMA başlıklı B-a bendindeki "...Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde,... kusurlu davranmak.”

kapsamında olduğu görüş ve kanaatine varıldığından;

Disiplin Yönünden; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 maddesinin B-a maddesi kapsamında olduğu ve KINAMA cezası ile tecziyesinin uygun olacağı;

Mali ve adli yönden: teklife gerek olmadığı;

İdari Yönden: aşağıda açıklanmıştır

Yönündeki görüş ve kanaatlerimizi arz ederiz.

2) *İşletmelerde Mesleki Eğitim yapan 11 ve 12. Sınıf öğrencilerine hukuki geçerliliği ve mevzuatta yeri olmayan İbraname imzalatılarak yanlış anlaşılmalara sebebiyet verdiği*

Eyleminin sübut bulduğu, sübut bulan bu eylemin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 maddesinin KINAMA başlıklı B-a bendindeki "...Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde,... kusurlu davranmak,"

kapsamında olduğu görüş ve kanaatine varıldığından;

Disiplin Yönünden;657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 maddesinin B-a maddesi kapsamında olduğu ve KINAMA cezası ile tecziyesinin uygun olacağı;

Mali ve adli yönden: teklife gerek olmadığı;

İdari Yönden: aşağıda açıklanmıştır

Disiplin cezaları tevhid edildiğinde;

Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi) Müdürü Salim SAĞLAM'ın (TC No:69196070020) tevhidden;

Disiplin Yönünden;657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 maddesinin B-a maddesi kapsamında olduğu ve KINAMA cezası ile tecziyesinin:

İdari Yönden: Okul müdürü Salim SAĞLAM'ın "İşletmelerde Meslek Eğitimi" konusunda hizmet içi eğitime alınmasının:

Diğer taraftan özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesinin (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin) genel denetime alınmasının:

Okul müdürlüğünce: öğrencilere imzalatılan İbranamelerin iptal edilmesinin ayrıca işletmelerde mesleki eğitim alan her öğrenci için işletme-okul-öğrenci/velisi arasında işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesinin imzalatılmasının:

Uygun olacağı yönündeki görüş ve kanaatlerimizi arz ederiz.”

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı****6.3. Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce Hazırlanan “İşletmelerde Mesleki Eğitim ve Staj Uygulamaları” Raporu**

Milli Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünün 23.03.2017 tarihli ve 90757378-250.01-E.3916868 sayılı yazısı ile Komisyonumuza iletilen Genel Müdürlüğe bağlı resmî mesleki ve teknik Anadolu liselerinde öğrenim gören öğrencilerin, ilgili mevzuat hükümleri gereği yapmak zorunda oldukları işletmelerde mesleki eğitim ve staj uygulaması ile ilgili rapor aşağıda sunulmuştur.

Giriş

3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ve Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin ilgili maddeleri gereğince mesleki ve teknik ortaöğretim öğrencileri mesleki bilgi ve becerilerini artırmak, sektör tecrübesi kazanmak ve okulda öğrendiklerini uygulamak için işletmelerde beceri eğitimine katılmaktadırlar. Bu beceri eğitimi mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında uygulanan program türüne göre farklılık göstermektedir. Bununla birlikte ilgili yönetmeliğe göre öğrencilerin mezun olabilmesi için işletmelerde mesleki eğitim/staj yükümlülüğünü yerine getirmeleri gerekmektedir.

Beceri eğitimini işletmelerde yapan öğrencilere 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 5'inci maddesinin (b) bendi gereğince sigortalılık hükümleri uygulanmaktadır. Aynı zamanda 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25'inci maddesi gereğince bu öğrencilere ücret ödenmektedir.

Buna göre Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünün kuruluşuna yönelik olarak örgün mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarına ait iş ve işlemlere yer verilmiş olup; yaygın ve açık öğretim sistemine ilişkin iş ve işlemler Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünce, özel mesleki ve teknik eğitim kurumlarındaki iş ve işlemler ise Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünce değerlendirilmektedir.

Bu raporda; işletmelerde mesleki eğitim, staj ve işletmelerde mesleki eğitimin farkı, ücret ödenmesi ve koşulları, işletmenin sorumlulukları, uygulamada yaşanan güçlükler, taraflar arasındaki uyuşmazlıklar ve aranan çözüm yolları konularına açıklık getirilmiştir.

1. BÖLÜM**Genel Bilgiler****1.1. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünün Kuruluşu**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Türkiye'de mesleki eğitim Selçuklular döneminde Ahilik teşkilatı, Osmanlılar döneminde de Lonca ve Gedik teşkilatları adı altında yürütülmüş, 1839 yılında Tanzimat Fermanının ilanı ile mesleki eğitim adım adım bugün bilinen okul temelli bir yapıya ulaşmıştır. Cumhuriyet döneminde ise değişik türde örgün ve yaygın meslek okulları yoluyla devam etmiştir. Mesleki eğitim 2011 yılına kadar;

- Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü,
- Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü,
- Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü,
- Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı ve
- Çıraklık, Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Dairesi Başkanlığı

tarafından gerçekleştirilmiş, 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü kurularak bu tarihten itibaren örgün mesleki ve teknik eğitim tek çatı altına toplanmıştır. Böylece yukarıda bahsi geçen genel müdürlükler bünyesindeki örgün mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumları birleştirilerek Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi adında eğitim vermeye başlamıştır.

1.2. Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri

Mesleki ve teknik Anadolu liseleri 53 meslek alanı ve 205 dalda örgün mesleki eğitim veren ortaöğretim kurumlarıdır. Mesleki ve teknik Anadolu liselerinin 9'uncu sınıfında diğer liselerin 9'uncu sınıfı öğretim programlarıyla ortak program uygulanmaktadır. 9'uncu sınıf sonunda öğrenciler istekleri ve akademik başarılarına göre Anadolu Meslek Programı veya Anadolu Teknik Programı ile 10'uncu sınıfa geçerler.

Şekil 1: Anadolu Meslek ve Anadolu Teknik Programları

- **Anadolu Meslek programında**, bir mesleğe yönelik bilgi ve becerilerin yanında genel bilgi dersleri de yer almaktadır.
- **Anadolu Teknik programında** ise bir mesleğe yönelik bilgi ve becerilerin yanında matematik, fizik, kimya ve biyoloji dersleri 4 yıl boyunca ağırlıklı olarak verilmektedir.

Her iki programda da 10'uncu sınıfta mesleki alan eğitimi, 11 ve 12'nci sınıfta meslek alanına bağlı olarak dal eğitimi verilmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

ŞEKİL

2016-2017 eğitim öğretim yılında Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı okul/kurumlar

Şekil 2: Sınıflara göre meslek eğitimi

Tablo 1 : 2016-2017 eğitim öğretim yılı MTEGM' ye bağlı okul/kurumlarda sınıf düzeylerine göre öğrenci sayıları*

TÜR	SINIF	ÖĞRENCİ SAYISI
MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM	9	501.929
	10	412.070
	11	361.448
	12	355.515
	TOPLAM	1.630.962
MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİ**	KALFALIK	70.641
	USTALIK	24.963
	TOPLAM	95.604
GENEL TOPLAM		1.726.566

(*) 7 Şubat 2017 tarihinde MEİS Sorgu Modülünden alınmıştır.

(**) 7 Şubat 2017 tarihinde MESEM' den alınmıştır.

Mesleki ve teknik Anadolu liselerinde öğrenim gören öğrenciler, iş ortamını tanımaları, mesleki bilgi, beceri ve görgülerini arttırmaları amacıyla öğrenimleri içerisinde işletmelerde mesleki eğitim görmektedirler.

1.3. İşletmelerde Mesleki Eğitim

İşletme; 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunun 3'üncü Maddesinin (I) bendinde "mal ve hizmet üreten kamu ve özel kurum, kuruluş ve işyerleri" şeklinde tanımlanmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

İşletmelerde mesleki eğitim; 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 3'üncü Maddesinde "...mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerinin beceri eğitimlerini işletmelerde, teorik eğitimlerini ise mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında veya işletme veya kurumlarca tesis edilen eğitim birimlerinde yaptıkları eğitim uygulamaları" şeklinde tanımlanmıştır.

Tanımda işletmede mesleki eğitimin "beceri eğitimi" ve "teorik eğitim" olarak iki bölümden oluştuğu anlaşılmaktadır. Kanunun ilgili maddelerinde beceri eğitiminin işletmelerde, teorik eğitimin ise mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında veya işletmelerin eğitim birimlerinde yapılacağı belirtilmektedir. Ayrıca çalışma saatleri içinde yapılacak teorik eğitimin haftada on iki saatten az olamayacağı, yoğunlaştırılmak suretiyle de yapılabileceği ve teorik eğitim günlerinde öğrencilerin ücretli izinli sayılacağı belirtilmektedir. (3308; Madde 3, 20,)

Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin "İşletmelerde Mesleki Eğitim" başlıklı 121'inci maddesinin l'inci fıkrasında İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulunca 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamına alınan meslek alan ve dallarında öğrenim gören öğrencilerin on ikinci sınıfta işletmelerde mesleki eğitim görmelerinin esas olduğu belirtilmektedir. Aynı yönetmeliğin "Mesleki ve Teknik Eğitimde Süreklilik" başlıklı 134'üncü maddesinde, işletmelerdeki mesleki eğitimin ders yılı başında başlayıp ders yılı sonunda biteceği ve haftada üç gün işletmede beceri eğitimi, iki gün okulda veya işletmenin eğitim biriminde teorik eğitim yapılmasının esas olduğu ifade edilmektedir.

Öğrencilerin işletmelerde yaptıkları beceri eğitimleri Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri Anadolu Meslek Programı meslek alanlarının çerçeve öğretim programlarında ve haftalık ders çizelgelerinde "işletmelerde beceri eğitimi", "işletmede beceri eğitimi" ve "işletmelerde mesleki eğitim" adıyla haftalık 24 saatlik ders olarak yer almakta ve başarılmaması zorunlu dersler arasında bulunmaktadır.

Anadolu Meslek Programı öğrencileri ile 2013-2014 ve önceki öğretim yıllarında Anadolu Meslek Lisesi ve Meslek Lisesi(Endüstri Meslek, Kız Meslek, Ticaret Meslek, Anadolu Sağlık Meslek Lisesi, vb.) programlarına kayıtlı öğrenciler beceri eğitimi için işletmelere gönderilmektedir. Bu kapsamda işletmeye gönderilen öğrenciler, bu dersin 12 inci sınıfta haftada üç gün, günde sekiz saat olmak üzere yirmi dört saat, zorunlu hallerde öğrencinin 11 inci sınıfta işletmeye gönderilmesi durumunda ise haftada iki gün ve günde sekiz saat olmak üzere haftada on altı saat olacak şekilde okutulması gerekmektedir.

Beceri eğitimi yapılabilecek işletmeler

On ve daha fazla personel çalıştıran işletmeler, çalıştırdıkları personel sayısının yüzde beşinden az olmamak üzere mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumu öğrencilerine beceri eğitim yaptırır. Ancak mesleki eğitim kapsamına alınıp alınmadığına bakılmaksızın ondan az personel çalıştıran işletmeler de mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerine Kanunun ilgili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı**

hükümlerine göre beceri eğitimi, mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumu öğrencilerine staj ve tamamlayıcı eğitim yaptırabilirler (3308; Madde 18).

İşletmelerdeki personel sayısının tespitinde her yılın ocak ayı, yaz mevsiminde faaliyet gösteren işletmelerde temmuz ayı esas alınır. Beceri eğitimi uygulamasına da öğretim yılı başında başlanır (3308;Madde 18).

Öğrencilerin mesleki eğitimlerini aynı işyerinde sürdürmeleri esastır. Ancak, ilgili sınıfa ait uygulamaların bir kısmını işletmelerde yapılamaması durumunda, eksik kalan uygulamalar, işletmeyle okul müdürlüğünün anlaşmasıyla ders yılı içinde başka işletmelerde veya okulda telafi eğitimi programına göre tamamlanır (OKY; Madde 121).

Öğrenciler, kardeş okul uygulaması, uluslararası ikili anlaşma, protokol ya da bir proje kapsamında, sigorta dâhil, her türlü sorumluluk kendilerine ait ve giderleri kendileri ya da proje çerçevesinde karşılanmak üzere alanlarıyla ilgili beceri eğitimi, stajlarını, yurtdışındaki işletmelerde de yapabilir (OKY; Madde 125).

1.4. Staj

09.12.2016 tarihli ve 29913 sayılı Resmî Gazete ile yürürlüğe giren 6764 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunu'ndan önce 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda düzenlenmemiş olmasına rağmen Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin "Staj" başlıklı 126'ncı maddesinde "teorik ve uygulamalı eğitimlerinin tamamını okulda yapan öğrenciler, mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmelerini, iş hayatına uyumlarını, gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmelerini ve okulda olmayan tesis, araç-gereci tanımlarını sağlamak amacıyla stajlarını çerçeve öğretim programında belirtilen esaslara göre yapar." şeklinde düzenlenmiştir. 09.12.2016 tarihli 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda yapılan değişiklikle birlikte staj ifadesi 3308 sayılı Kanunda yer alarak "*öğrencilerin öğretim programlarıyla kazandırılması öngörülen mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmeleri, sektörü tanımları, iş hayatına uyumları, gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmeleri amacıyla işletmede yaptıkları mesleki çalışma*" şeklinde ifade edilmiştir.

Anadolu Teknik Programı haftalık ders çizelgelerinin dal dersleri grubunda İşletmelerde Beceri Eğitimi/İşletmelerde Mesleki Eğitim adı altında bir ders yer almamakta olup haftalık ders yükü nedeniyle Anadolu Teknik Programı ile 2013-2014 ve önceki öğretim yıllarında kayıt yaptıran Anadolu Teknik Lisesi ve Teknik Lise öğrencilerinin zorunlu staj yapmak üzere işletmelere

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

gönderilmektedir. Bu kapsamda çerçeve öğretim programlarında stajın, işletmelerde beceri eğitimi yapılmayan okul türlerinde ilgili mevzuat doğrultusunda yapılacağı ifade edilmektedir.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları öğrencilerinin staj süresi 40 iş günüdür. Stajın 15 iş gününe kadar olan kısmı 10 uncu sınıfın sonunda yapılabilir. Stajın öğrenim süresi içerisinde tamamlanması gerekmektedir. Staj işletmelerde yaptırılır. Ancak öğrencinin başarısı açısından okulda staj yapması gerekli görüldüğünde veya yeterli özellik ve sayıda işletmenin bulunmaması durumunda ilgili alan öğretmenlerinin gözetim ve denetiminde okulda da staj yaptırılabilir. Okulda yapılacak staj, tam gün tam yıl eğitim uygulaması kapsamında, hafta sonu, yarıyıl ve yaz tatillerinde yapılabilir. Okulun özelliğine göre ders saatleri dışında alan ve dalla ilgili yapılan üretim, tanıtım, hizmet ve benzeri çalışmalar staj kapsamında değerlendirilir. (OKY; Madde 126,127)

Staj, herhangi bir ders kapsamında değerlendirilmemektedir ancak mezun olabilmek için stajı tamamlama şartı aranmaktadır.

1.5. Yoğunlaştırılmış Eğitim

Her sınıfa ait teorik ve uygulamalı derslerin eğitimi, yoğunlaştırılarak da yapılabilir. Yoğunlaştırılmış eğitime ait çalışma takvimi, bir dersin eğitim süresi bir ders yılına ait toplam ders saati sayısından az olmayacak şekilde düzenlenir. Kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde yürütülen yoğunlaştırılmış eğitime ait usul ve esaslar, kurum müdürlüğüyle işletme yetkilileri arasında yapılacak protokolle belirlenir. Sektörün özelliği, çalışma ve kapasite durumu ile okul ve iklim şartları da dikkate alınarak yılın belli zamanlarında faal olan yiyecek içecek hizmetleri, konaklama ve seyahat hizmetleri ve eğlence hizmetleri alanları, denizcilik alanının yat kaptanlığı dalıyla Bakanlıkça uygun bulunan diğer alan/dallarda 10'uncu sınıfta alan ortak derslerinin eğitimini tamamlayan öğrenciler, 11 ve 12'nci sınıfın dal derslerinin eğitimini işletmelerde yoğunlaştırılmış olarak görebilirler (OKY; Madde 63). Yoğunlaştırılmış eğitim işletmelerde mesleki eğitim kapsamında değerlendirilmektedir.

Öğrencilerin okulda veya işyerinde görecekları eğitimin tarihleri belirlenirken, her iki birimdeki eğitime ortalama altışar aylık zaman ayrılır. Bu süre, ihtiyaç duyulması hâlinde valilikçe değiştirilebilir. Ancak, genel olarak öğrencilerin bir öğretim yılında kesintisiz olarak ekim ayının ilk haftası ile nisan ayının ikinci haftası arasındaki dönemde okulda; dinlenme izinleri dışındaki diğer zaman diliminde işletmelerde mesleki eğitim görmeleri esastır. (OKY; Madde 63)

1.6. Yaz Uygulaması

Avrupa Birliği'ne uyum sağlanması amacıyla Avrupa Komisyonu'nun 2005/36/EC sayılı Yönergesine paralel olarak Anadolu sağlık meslek lisesi hemşirelik alanı öğrencileri yaz uygulaması yapmaktadırlar. Anadolu sağlık meslek liseleri öğrencilerinin programları gereği yapmaları gereken yaz uygulamaları, programlarında belirtilen süreye ve staj esaslarına göre yürütülmektedir (OKY; Geçici Madde 5). Yaz uygulaması, Anadolu sağlık meslek lisesi öğrencilerinin çerçeve öğretim

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

programları gereği ders kesiminden yeni öğretim yılı başına kadar olan sürede staj esaslarına göre sağlık işletmelerinde yapmakla yükümlü oldukları uygulamalı meslekî eğitimidir.

Anadolu sağlık meslek lisesi hemşirelik alanı öğrencilerinin 11'inci ve 12'nci sınıfta eğitim-öğretimin açık olduğu dönemlerde iki gün okulda üç gün işletmede beceri eğitimi ve her iki sınıfta da ders kesiminden sonra 288 saat olmak üzere toplamda 576 saat staj kapsamında yaz uygulaması; hemşirelik alanı dışındaki tüm alanlara ise 11'inci sınıfta iki gün, 12'nci sınıfta üç gün işletmelerde beceri eğitimi ve 11'inci sınıfının ders kesiminden sonra 288 saat yaz uygulaması yaptırılır (Anadolu sağlık meslek liseleri beceri eğitimi programları).

Bu uygulama Anadolu sağlık meslek lisesi öğrencilerinin tamamı mezun olduğunda sona erecektir (2016-2017 eğitim öğretim yılı sonu).

1.7. Yüz Yüze Eğitim

Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 4'üncü Maddesi birinci fıkrası (v) bendinde işletmelerde meslek eğitimi ve staj kapsamında yapılan ders görevleri hariç olmak üzere, öğretim programlarında öngörülen teorik ve uygulamalı derslerin eğitiminin derslik, atölye, laboratuvar, işletmelerin eğitim birimi gibi eğitim ortamlarında öğretmen gözetiminde yapılan eğitim olarak tanımlanmaktadır.

Sonuç itibariyle, mezun olan öğrencilerimiz mutlaka okulda/işletmede mesleki eğitim görmüş olmaktadır. Bu bağlamda son beş eğitim öğretim yılında MTEGM'ye bağlı okul/kurumlarda mezun olan toplam öğrenci sayısı 1.713.605' tir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Tablo 2: Son beş eğitim öğretim yılında MTEGM' ye bağlı okul/kurumlardan mezun olan öğrenci sayısı*

EĞİTİM- ÖĞRETİM YILI	MEZUN SAYISI
2011-2012	301.282
2012-2013	331.117
2013-2014	350.698
2014-2015	366.810
2015-2016	363.698

*MEİS Sorgu Modülünden alınmıştır.

2. BÖLÜM

Sözleşme, Sigorta ve Ücret

2.1. Sözleşme

İşletmelerde mesleki eğitim

İşletme belirleme komisyonlarının raporları doğrultusunda, ders yılının sona erdiği tarihten yeni ders yılının ikinci haftası sonuna kadar okul müdürlüğüyle işletme yetkilileri arasında her öğrenci için ayrı olmak üzere Bakanlıkça belirlenen örneğine uygun işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesi imzalanır. Sözleşmede reşit ise öğrencinin reşit değil ise velisinin imzası da bulunur (OKY; Madde 143).

Okulda atölye ve laboratuvar kurulmaması/kurulamaması veya donatım yetersizliği nedeniyle sektörle işbirliği çerçevesinde işletmelerde yapılan uygulamalı eğitime devam eden öğrenciler için sözleşme imzalanmaz; ancak sigortalılıkla ilgili hükümler bu öğrenciler için de uygulanır (OKY; Madde 143).

Staj

Staja devam eden öğrenciler için işletmede mesleki eğitim sözleşmesine uygun staj sözleşmesi düzenlenir (OKY; Madde 126).

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Başarısı açısından okulda staj yapması gerekli görülenlerle yeterli özellik ve sayıda işletmenin bulunmaması durumunda stajını bir programa göre ilgili alan öğretmenlerinin gözetim ve denetiminde okulda yapan öğrencilere sözleşme düzenlenmesine dair mevzuatta herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

2.2. Sigorta

İşletmelerde mesleki eğitim

İşletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere sözleşmenin akdedilmesi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 5 inci maddesi gereği işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası hükümleri uygulanır. İşletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilerin sigorta primleri asgari ücretin yüzde ellisi üzerinden, Bakanlık ile mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumlarının bağlı olduğu üniversitelerin bütçesine konulan ödenekten karşılanır (3308; Madde 25).

Staj

Mesleki ve teknik eğitim okullarında okumakta iken staj yapan öğrenciler için iş kazası ve meslek hastalığı sigortası uygulanır. Bu öğrencilerden bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar hakkında ayrıca genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır (5510; Madde 5).

09.12.2016 tarihli ve 29913 sayılı Resmî Gazete'de yürürlüğe giren 6764 sayılı Kanun ile değişiklik yapılan 3308 sayılı Kanunun 25'inci maddesinin 4'üncü fıkrasında mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında okumakta iken staja tabi tutulan öğrencilerin de sigorta primlerinin asgari ücretin yüzde ellisi üzerinden Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanacağı belirtilerek açıklık getirilmiştir.

Başarısı açısından okulda staj yapması gerekli görülenlerle yeterli özellik ve sayıda işletmenin bulunmaması durumunda stajını bir programa göre ilgili alan öğretmenlerinin gözetim ve denetiminde okulda yapan öğrencilere sigorta yapılmasına dair mevzuatta herhangi bir hüküm yer almamakta iken 6764 sayılı Kanunun kabulü ile öğrencinin alan eğitimine başlamasından yani 10'uncu sınıftan itibaren iş kazası ve meslek hastalığına karşı sigortalınamaları sağlanmıştır.

Öğrencinin eğitimi sırasında işyerinin kusuru halinde meydana gelecek iş kazaları ve meslek hastalıklarından işveren sorumludur(3308, Madde 25).

2.3. Ücret

İşletmelerde mesleki eğitim

İşletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilere ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. Ücret ödenmesi konusu 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunun 25 inci Maddesinde "İşletmelerde meslek eğitimi gören örgün eğitim öğrencilerine, asgari ücretin net tutarının on ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 30'undan, ondan az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 15'inden aşağı ücret ödenemez." şeklinde ifade edilmiştir.

Genel Bütçe kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarında beceri eğitimi gören öğrencilerin ücretlerinin 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği hükümlerine göre beceri eğitiminin yapıldığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

kurumun harcama birimince personel aylıklarının ödendiği ("01.4 Geçici Personel" ekonomik kodundan) kaynaktan; döner sermaye işletmesi ile sözleşme imzalanarak mesleki eğitime devam eden öğrencilerin ücretleri ise döner sermaye işletmesi kaynaklarından ödenebilmektedir.

Staj

09.12.2016 tarihli ve 29913 sayılı Resmî Gazete ile yürürlüğe giren 6764 sayılı Kanundan önce staj kavramı ve staja ödenmesi gereken ücret konusu 3308 sayılı Kanunda yer almamaktaydı. Kanunda, işletmelerde mesleki eğitim tanımı olması ancak Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde işletmelerde yapılan mesleki eğitimlerin "işletmede beceri eğitimi", "işletmelerde mesleki eğitim", "staj" ve "yaz uygulaması" kavramlarıyla tanımlanması kavram kargaşasına yol açmaktaydı. Bu kargaşadan dolayı "işletmede beceri eğitimi" ve "işletmede mesleki eğitim" olarak adlandırılan eğitimlere ücret ödenirken "staj" ve "yaz uygulaması" olarak adlandırılan mesleki eğitimlere ücret ödenmemekte ve bu hususla ilgili mevzuatta herhangi bir düzenleme bulunmamaktaydı.

09.12.2016 tarihli ve 29913 sayılı Resmî Gazete ile yürürlüğe giren 6764 sayılı Kanun ile birlikte staj kavramı 3308 sayılı Kanunda yer almış, ödenecek ücretin ve ücretteki artışların sözleşme ile tespit edileceği, ücret tutarının ise asgari ücretin net tutarının; on ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, ondan az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde on beşinden az olmayacağı belirtilmiştir. (3308; Madde 25)

Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim kurumları öğrencilerine ücret ödenmemektedir(3308; Madde 25).

3. BÖLÜM

6764 Sayılı Kanun Öncesi Durum

3.1. 6764 sayılı Kanun Öncesi Yaşanan Problem ve Gelişim Süreci

İşletmelerde beceri eğitimi davaları

6764 sayılı Kanunun 09.12.2016 tarihli 29913 sayılı Resmî Gazete 'de yürürlüğe girmesinden önce 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda yer almamasına rağmen Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde "staj" ve "yaz uygulaması" adıyla düzenlenen ve 3308 sayılı Kanunun ücret ödenmesine ilişkin hükümleri dışında tutulan uygulamalar için geçmişte ücret ödenmemesi ve bu durumun mezunlar tarafından yargıya taşınmış olmasıdır.

Davaların açılma sebebi

Problem ilk olarak Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda öğrenim gören "Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Alanı" öğrencilerinin Temel Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı anaokulları ve ana sınıflarında işletmede mesleki eğitim yapmaları karşın ücretlerinin ödenmemesi ve 2014 yılında ücret ödenmeye başlanmasıyla birlikte mezunların geriye dönük ücretlerini almak için mahkemelere başvurmaları şeklinde ortaya çıkmıştır.

Problemın gelişim süreci

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı okullar ve öğrencilerden gelen şikâyetler üzerine Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından Temel Eğitim Genel Müdürlüğüne gönderilen 27.04.2012 tarihli ve 3674 sayılı yazısında ilgili öğrencilerin ücretlerinin ödenmesi ve sigorta işlemlerinin yapılması gerekliliğini belirtmiştir.

Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne yazdığı 24.05.2012 tarihli ve 8552 sayılı yazıda "Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliğinde stajyer öğrenci çalıştırılmasına ilişkin bir hüküm bulunmaması, bağımsız anaokulu ve ana sınıflarının işletme statüsünde yer almayan eğitim kurumları olması nedeniyle beceri eğitimi gören öğrencilerin ücret ve sigorta işlemi ile ilgili uygulama yapılamamaktadır." şeklinde cevap vermiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından tüm kamu kurum ve kuruluşlarına gönderilen 22.10.2013 tarih ve 3018751 sayılı yazıda tüm kamu kurum ve kuruluşların taşra ve merkez birimlerinde uygulama eğitimi yapan öğrencilerin ücretlerinin bütçelerinde yer almasının sağlanması ve zamanında ücret ödemesinin yapılması istenmiştir. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü de ilgili yazıyı tüm Bakanlık birimleri ve Valiliklere iletmiştir.

Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Valiliklere gönderdiği 16.09.2014 tarihli ve 3956270 sayılı resmi yazısında 26.07.2014 tarih ve 29072 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 45'inci maddesinin üçüncü bendinde yer alan "İl/ilçe millî eğitim müdürlüklerince bir grupta bir stajyer öğrenci olmak kaydıyla kurumlarda, 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu gereğince mesleki eğitim kapsamında beceri eğitimi yaptırılan öğrencilerin hizmetlerinden de yararlanılabilir." hükmünün yer aldığı ve bu hüküm gereği meslek liselerinin çocuk gelişimi ve eğitimi alanında öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin okul öncesi eğitim kurumlarında beceri eğitimi almaları mümkün hale geldiğini belirtmiştir.

Bu gelişmeler sonucunda işletmelerde mesleki eğitimini başarıyla tamamlayarak mezun olan kişiler geriye dönük ücretlerini talep ederek mahkemelere başvurmaya başlamışlardır. Mahkemelere genellikle şu kişiler başvuru yapmaktadır:

- a. İşletmelerde beceri eğitimini Temel Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında yapan ve ücret almayan kişiler.
- b. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının çocuk gelişimi ve eğitimi alanının son sınıflarında öğrenim gören öğrencilerden kendilerine uygun işletme bulunamadığı için işletmelerde beceri eğitimini okulda yüz yüze eğitim şeklinde yapan kişiler.
- c. İşletmelerde mesleki eğitimini işletmelerde tamamlamış ancak çeşitli nedenlerle (ücret ödenmeyecek belgesi imzalanması, sadece ücretsiz öğrenci çalıştırılabileceğinin söylenmesi vb.) işletme tarafından ücreti ödenmeyen öğrenciler.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

d. Çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarında işletmelerde beceri eğitimlerini tamamlayan ancak ücret almayan öğrenciler.

Problemi ortaya çıkaran unsurlar

- 6764 sayılı Kanunun 09.12.2016 tarihli ve 29913 sayılı Resmî Gazete'de yürürlüğe girmesinden önce; 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda "İşletmelerde Mesleki Eğitim" adıyla tanımlanmış olan ve esasında öğrencilerin işletmelere giderek beceri eğitimi yapmalarını ve bunun sonucunda ücret almalarını öngören uygulamanın, Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde "işletmede beceri eğitimi", "işletmelerde mesleki eğitim", "staj" ve "yaz uygulaması" gibi farklı isimlerle geçerek kavram karışıklığının olması.
- 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda tanımlanan işletmelerde mesleki eğitimin sadece işletmelerde beceri eğitimi kapsaması şeklinde uygulama yapılması, bunun yanı sıra Kanunda yer almamasına rağmen yönetmelikte "staj" ve "yaz uygulaması" tanımlarının yapılması ve bu uygulamaların 6764 sayılı Kanunun 09.12.2016 tarihli ve 29913 sayılı Resmî Gazete'de yürürlüğe girmesinden önce 3308 sayılı Kanunun 25'inci maddesinde yer alan ücret ödenmesi hükümlerinin dışında tutulması.
- İşletmelerde mesleki eğitim kapsamında beceri eğitimlerini işletmelerde yapan öğrenciler ile işletme bulunamamasından dolayı beceri eğitimi yerine okulda öğretmen gözetiminde eğitim (yüz yüze eğitim) yapan öğrenciler arasındaki farkın anlaşılabilmesi.
- Beceri eğitimlerini işletmelerde yapamadıkları için okulda eğitim almaya devam öğrencilere sözleşme ve sigorta yapılmaması gerekirken okul yöneticileri tarafından bu öğrencilerle sözleşme imzalanması ve sigortalılık hükümleri uygulanmaya başlanması. Buna sözleşmelere dayanarak kişilerin işletmelerde beceri eğitimi yaptıklarını iddia ederek ücret talebinde bulunması.
- Çocuk gelişimi alanının atölyeleri olan uygulama sınıflarının davacılar tarafından işletme statüsünde değerlendirilmesi ve buralarda eğitim gören öğrencilerin ücret talep etmesi. (01.07.2015 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 84'üncü maddesinde değişiklik yapılarak "Çocuk gelişimi ve eğitimi alanının standart atölye ve laboratuvarı yanında uygulama sınıfları da alanın atölye ve laboratuvarıdır. 36-48 ve 49-66 ay arası çocuklar için ayrı uygulama sınıfları oluşturulur ve atölye şefi görevlendirilir." ifadesi eklenmiştir.)
- Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında açılan alan ve dalların ulusal ve bölgesel sektör projeksiyonları ve ihtiyaç analizlerine dayanmaması sonucu ilgili alan öğrencilerinin beceri eğitimlerini yapacakları işletme bulunamaması.
- Alan ve dalların açılması sürecinde sıkıntılar yaşanması.

3.2. Soruna Yönelik Alınan Tedbirler

İşletmelerde beceri eğitimi yapan öğrencilerin ücretlerinin zamanında bütçelendirilmesi ve ödenmesi amacıyla Genel Müdürlüğümüz tarafından Valiliklere ve Bakanlık birimlerine 31.10.2013 tarihinde 3135268 sayılı yazı gönderilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Ortaya çıkan karışıklıkları önlemek amacıyla 13.01.2014 tarihinde Genel Müdürlüğümüzün web sayfasında "İşletmede Mesleki Eğitim Gören Öğrencilere Ödenecek Ücretler" başlıklı bir duyuru yapılmış ve aşağıdaki hususlara değinilmiştir;

1. 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25'inci maddesine göre; ilgili okul müdürlüğü, öğrenci ve işletme arasında imzalanan sözleşme kapsamında mesleki eğitim gören öğrencilere, mesleki eğitim gördükleri işletmelerce, yürürlükteki asgari ücretin net tutarının, ilgili işletmede çalışan personel sayısı;

- a) 20'den fazla olan işletmelerce % 30'undan,*
- b) 20'den az personel çalıştıran işletmelerce % 15'inden az olmamak üzere ücret ödenmesi gerekmektedir.*

2. Buradaki işletme kavramından, öğrencinin Kanun kapsamında mesleki eğitim gördüğü;

- a) Özel sektöre ait kurum ve kuruluşlar,*
- b) Kamu kurum ve kuruluşları (İl/ilçe millî eğitim müdürlükleri, okul öncesi eğitim kurumları, ilköğretim ve ortaöğretim kurumları dâhil)*
- c) Bünyesinde döner sermaye işletmesi bulunan okul ve kurumlar için döner sermaye işletmesi anlaşılması gerekmektedir.*

3. İşletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilerin sosyal güvenlik primleri ise öğrencisi oldukları okul müdürlüklerince Genel Müdürlüğümüz bütçesinden karşılanacaktır.

4. Haftalık Ders Çizelgesinde "İşletmelerde Beceri Eğitimi" adı altında yer alan ve kendi okullarında öğretmen-öğrenci bütünlüğünde okulun derslik, atölye ve laboratuvarlarında işlenen dersler yüz yüze eğitim olup 3308 sayılı Kanun kapsamındaki işletmelerde mesleki eğitim olarak değerlendirilmeyecektir.

5. Genel Bütçe kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarında beceri eğitimi gören öğrencilerin ücretlerinin, personel maaşlarının aylıklarının ödendiği kaynaktan ("01.4 Geçici Personel" ekonomik kodundan); döner sermaye işletmesi ile sözleşme imzalanarak mesleki eğitime devam eden öğrencilerin ücretlerinin ise döner sermaye işletmesi kaynaklarından ödenmesi gerekmektedir.

6. İşletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilerin ücretleri yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda ödenecektir. Bu amaçla Genel Müdürlüğümüzden herhangi bir ödenek talep edilmeyecektir.

Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından genel müdürlüklerine bağlı okullarda işletmelerde mesleki eğitimlerini tamamlayan kişilerin ücretlerinin ödenmesinin sağlanması amacıyla Valiliklere yazı yazılmıştır (12.06.2015 tarih ve 6068137 sayılı yazı). Yazıda, Maliye Bakanlığından alınan görüş doğrultusunda kişilerin öğrenim gördükleri okul ile Temel Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı okul müdürlükleri arasında imzalanması gereken sözleşmede belirtilen hükümler, beceri eğitimi yapıldığı iddia edilen okul müdürlüklerince herhangi bir kaynaktan ücret ödenip ödenmediği ve öğrenim gördüğü okul müdürlüğü tarafından sigorta primlerinin yatırılıp yatırılmadığı da dikkate alınarak alınan görüşler ve ilgili mevzuat hükümleri uyarınca ödemeyle ilgili işlemlerin mümkün olacağı belirtilmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Genel Müdürlüğümüz tarafından öğrencilerin mahkeme yoluyla ücret taleplerinin önlenmesi amacıyla Valiliklere gönderilen 04.09.2015 tarihli ve 8831085 sayılı yazıda "Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda beceri eğitimi gördüğü halde, ücreti ödenmeyen öğrencilerin/mezunların ilgili valiliklerce (il millî eğitim müdürlükleri) tespit edilerek başvuruların alınması Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün 12.06.2015 tarihli ve 6068137 sayılı yazıda belirtilen hususlar ile Genel Müdürlüğümüz internet sayfasında yer alan açıklamalara uygun olarak ücretlerin ödenmesi gerekmektedir" denilmiştir.

Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün Valiliklere gönderdiği 30.12.2015 tarihli ve 13515741 sayılı yazıda; geçmiş yıllarda beceri eğitimi yapmış olanlara yapılacak ödemede Hukuk Müşavirliğinden alınan görüş doğrultusunda 5 yıllık zaman aşımı süresinin, kişinin idareye müracaat ettiği tarihten, geriye doğru beceri eğitimini tamamladığı tarihin baz alınması ve ödemenin tüm eğitim öğretim yılı için yapılması; taşınma, yangın ve çeşitli mücbir sebeplerden dolayı beceri eğitimi yaptığına ilişkin geçmiş yıllara ait sözleşme ve benzeri evrakların bulunmaması veya sigorta primlerinin ödenmemiş olması durumunda geçmişe yönelik ücretlerin ödenmesi hususunda kişinin beceri eğitimi gördüğü okuldan veya eğitim gördüğü okuldan beceri eğitimi yaptığına dair kanıtlayıcı herhangi bir belge getirmesi durumunda ücretinin ödenmesinin mümkün olabileceği belirtilmiştir.

Diğer yandan işletmelerde mesleki eğitim ve staj çalışmalarına yönelik okul ve kurumlarca tereddüt edilen hususlarla ilgili olarak Genel Müdürlüğümüz tarafından 18.11.2016 tarihli ve 13053342 sayılı Valiliklere gönderilen yazıda, işletmelerde mesleki eğitimin;

- Mesleki Eğitim Kurulunca Kanun kapsamına alınan mesleklerde ilgili komisyonlarca işletmelerde mesleki eğitim yaptırmaya uygun bulunan on ve daha fazla personel çalıştıran işletmelerde zorunlu, ondan az personel çalıştıran işletmelerde ise isteğe bağlı olarak; yürüttükleri görev kapsamında, çerçeve öğretim programlarında belirtilen uygulama, iş ve işlemlerin yaptırılabilmesi, öngörülen yeterlilikleri kazandırılması için uygun fiziki ortam, donatım ve personeli bulunan kamu kurum ve kuruluşlarında; okul/kurumlar bünyesinde ilgili alanda çerçeve öğretim programlarında belirtilen uygulama, iş ve işlemlerin ders yılı süresince kesintisiz olarak yaptırılabilmesi, sürekli çalışan döner sermaye işletmesinde aynı usul ve esaslara göre değerlendirilmek şartıyla yaptırılabilmesi,
- İşletmelerde mesleki eğitime gönderilen öğrenciler için 3308 sayılı Mesleki eğitim Kanunu 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin hükümlerine göre (e-Okul sisteminde yer alan örneğine uygun) sözleşme düzenlenmesi ve sözleşmenin okul müdürlüğü, işletme yetkilisi, öğrenci reşitse kendisi reşit değilse velisi tarafından imzalanarak birer örneğinin ilgili taraflara verilmesinin gerektiği, sözleşme imzalanmaksızın işletmelerde mesleki eğitim yaptırılması ve sigorta primi ödenmesinin mümkün olmayacağı,
- İşletmelerde mesleki eğitim ve staj gören öğrencilerin 5510 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükümlerine göre okul müdürlüklerince sigortalanması, işe giriş bildirgelerinin mutlaka işletmede mesleki eğitim veya staj çalışması başlamadan önce Sosyal

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Güvenlik Kurumu mevzuatına göre ilgili kuruma verilmesi, primlerin süresi içinde yatırılması, stajını okulda yapan öğrencilerin de iş kazası ve meslek hastalıklarına karşı sigortalanmasının gerektiği,

- İlgili mevzuat hükümleri doğrultusunda ücret ödenmeden, sözleşme imzalanmadan, sigorta girişi yapılmadan öğrencilerin işletmede beceri eğitimine gönderilmemesi gerektiği,
- İşletmelere yerleştirilemeyen öğrencilerin söz konusu dersin eğitimini öğretmen-öğrenci bütünlüğü içerisinde yüzyüze eğitim almaları ve stajlarını tamamlamalarının sağlanması ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; meslek liselerinin çocuk gelişimi ve eğitimi alanında öğrenim gören öğrencilerinin ücretlerinin ödenmediği gerekçesiyle dava açmasıyla birlikte diğer meslek alanlarında öğrenim gören öğrenciler de aynı gerekçeyle yargıya başvurmuştur. Maliye Bakanlığından alınan görüş ve yargı kararları doğrultusunda sigorta girişinin, sözleşme veya kanıtlayıcı herhangi bir belgenin ibrazı halinde geriye dönük ücretlerinin yasal faiziyle birlikte ödenmesi yönünde işlem yapılmıştır. 2015-2016 yıllarında Genel Müdürlüğümüze intikal eden Bakanlığımız aleyhine açılan dava sayısı üç bin (3.000) civarındadır.

4. BÖLÜM

6764 Sayılı Kanun ile Yapılan Düzenlemeler ve Yapılan Uygulamalar

4.1. 6764 sayılı Kanun ile Yapılan Düzenlemeler

Tüm bu çalışmalardan sonra karışıklığı gidermek ve ücret konusunda bütünlüğü sağlayabilmek amacıyla 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda değişiklik yapılması hususunda çalışmalara başlanılmıştır. Bu kapsamda 09.12.2016 tarihli ve 29913 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6764 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler şu şekildedir:

- 1) Eğitim birimi, staj ve tamamlayıcı eğitim tanımları 3308 sayılı Kanun'da yer almıştır.
- 2) Staj yapan ve tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere asgari ücretinin net tutarının; on ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, ondan az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde on beşinden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan aşağı ücret ödenmeyeceği belirtilmiştir.
- 3) Aday çırak, çıraklar ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında okumakta iken staja, tamamlayıcı eğitime veya alan eğitimine tabi tutulan öğrencilerin sigorta primleri asgari ücretin yüzde ellisi üzerinden, Bakanlık ile mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumlarının bağlı olduğu üniversitelerin bütçesine konulan ödenekten karşılanacağı ifade edilmiştir. Böylece mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin meslek alanı eğitimlerine başladıkları andan itibaren meslek hastalıklarına karşı sigortalanmaları sağlanmış olacaktır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

4) 3308 sayılı Kanunun Geçici Madde 12 ile 2016-2017 eğitim öğretim yılı sonuna kadar uygulanmak üzere aday çırak, çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere 25'inci maddenin birinci fıkrası kapsamında yapılacak ödemelerin asgari ücretin net tutarının yüzde otuzundan az olmayacağı belirtilmiştir.

5) Aday çırak, çırak ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj ve tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere ödenebilecek en az ücretin yirmiden az personel çalıştıran işletmeler için üçte ikisi, yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işletmeler için üçte biri, 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 53'üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (B) bendinin (h) alt bendi için ayrılan tutardan Devlet katkısı olarak ödenmesi sağlanmıştır.

4.2. İşletmelerde Mesleki Eğitim Uygulamaları Modülü

e-Okul Yönetimi Bilgi Sisteminde;

- 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında resmi/özel mesleki ve teknik ortaöğretim öğrencileri, Mesleki Eğitim Merkezlerine ilk defa kayıt olacak öğrenciler ile Mesleki Açık Öğretim öğrencilerinin işletmelerde beceri eğitimi/staja ilişkin iş ve işlemlerinin Sosyal Güvenlik Kurumu ile koordineli bir şekilde e-Okul sistemi üzerinden yapılabilmesi,
- 6764 Sayılı Kanun kapsamında işletmelere ödenecek Devlet Katkısı payının hesaplanmasına yönelik tüm bilgilerin e-Okul sisteminden alınabilmesi,
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası kapsamında 10, 11 ve 12'inci sınıf öğrencilerinin sigortalı olmalarına ilişkin iş ve işlemlerin yapılabilmesi amaçlarıyla "İşletmelerde Mesleki Eğitim Uygulamaları Modülü" oluşturulmuştur.

Bakanlığımız ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında imzalanan "Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı Arasında Veri Paylaşımına İlişkin Protokol" kapsamında işbirliği yapılması sağlanarak işletmelerde beceri eğitimi ve staja ilişkin okul, işletme vb. ilgili tarafların hızlı, etkili, verimli, hatasız ve eksiksiz işlem yapabilmelerine imkân sağlanmıştır.

Bu modül içerisinde işletme SGK bilgileri, koordinatörlük işlemleri girişi, öğrencinin mesleki eğitime gittiği işyeri, sigorta ve sözleşme bilgileri, öğrencinin işletme devamsızlık bilgileri, işletme personel giriş ekranı yer alarak öğrencinin işletmelerde mesleki eğitimine dair bilgileri sistemde kayıt altına alınmış ve takibi kolaylaşmış olacaktır.

5. BÖLÜM

Öneriler

1. Kamu kurum ve kuruluşları işletmelerde beceri eğitimi ve staj yapan öğrenciler için gerekli tedbirlerin almada hassasiyet göstermelidir.
2. Kamu kurum ve kuruluşları merkez ve taşra birimlerinde işletmelerde beceri eğitimi ve staj yapan öğrencilere ödenecek ücretleri bütçelendirmelidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

3. Mesleki ve teknik eğitimde amaca ve ihtiyaca yönelik il bazlı ihtiyaç analizi yapılarak sektör projeksiyonlarının oluşturulmalı ve İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları alan açma/kapama taleplerini bu projeksiyonlar çerçevesinde ele almalıdır.
4. İşletmelerde mesleki eğitim için öğrenci kabul etmeyen işletmeler için yaptırım gücü açısından uygulanacak cezai müeyyide arttırılmalıdır.

6.4. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Genel Müdürlüğünce Hazırlanan “İşletmelerde Mesleki Eğitim Kuralları” Konulu Rapor

24/3/2017 tarihli ve 95178074-405.01-E.3957797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Genel Müdürlüğünce Hazırlanan İşletmelerde Mesleki Eğitim Kuralları Raporu aşağıda sunulmuştur.

İŞLETMELERDE MESLEKİ EĞİTİM KURALLARI

ÖZEL MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİ:

Bu raporda; işletmelerde mesleki eğitim, ücret ödenmesi ve koşulları, işletmenin sorumlulukları, uygulamada yaşanan güçlükler, taraflar arasındaki uyuşmazlıklar ve aranan çözüm yolları konularına açıklık getirilmiştir.

Mevcut Duruma Bakış:

Halen Genel Müdürlüğümüze bağlı 363¹ özel mesleki ve teknik Anadolu lisesi, kayıtlı 113.336 öğrenci ile faaliyetine devam etmektedir. Bu okullarımızın bir kısmı teknik program, bir kısmı meslek programı uygulamaktadır.

Bu okulların 284’ünde sağlık ile ilgili alanlar bulunmaktadır. Bu okullarımızda 9. Sınıflar dahil 70.287 öğrenci kayıtlıdır. Söz konusu okullarımız 2014 yılından önce Anadolu Sağlık Meslek Lisesi adıyla faaliyette bulunurken, Bakanlığımızın 2014/8 sayılı Genelgesi ile tüm mesleki ve teknik eğitim okulları "Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi" türüne dönüşmüşlerdir. Sağlık alanları ise "Anadolu Meslek Programı" "Sağlık Hizmetleri Alanı" altında "Hemşire Yardımcılığı", "Sağlık Bakım Teknisyenliği" ve "Ebe Yardımcılığı" dalları olarak devam etmektedirler.

3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ve Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin ilgili maddeleri gereğince mesleki ve teknik ortaöğretim öğrencileri mesleki bilgi ve becerilerini artırmak, sektör tecrübesi kazanmak ve okulda öğrendiklerini uygulamak için işletmelerde beceri eğitimine katılmaktadırlar. Bu beceri eğitimi mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında

¹ Veriler 01/10/2016 itibari ile MEİS verileridir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

uygulanan program türüne göre farklılık göstermektedir. Bununla birlikte ilgili yönetmeliğe göre öğrencilerin mezun olabilmesi için işletmelerde mesleki eğitim/staj yükümlülüğünü yerine getirmeleri gerekmektedir.

Şu an öğrencileri 11. Sınıfta olan "Anadolu Meslek Programı" öğrencileri okullarda 3 gün işletmede meslek eğitimi diğer 2 gün ise okulda teorik eğitim 2017/2018 eğitim öğretim yılında başlayacaktır.

Avrupa Birliği'ne uyum sağlanması amacıyla Avrupa Komisyonu'nun 2005/36/EC sayılı Yönergesine paralel olarak Anadolu sağlık meslek lisesi hemşirelik alanı öğrencileri yaz uygulaması yapmaktadırlar. Anadolu sağlık meslek liseleri öğrencilerinin programları gereği yapmaları gereken yaz uygulamaları, programlarında belirtilen süreye ve staj esaslarına göre yürütülmektedir. Yaz uygulaması, Anadolu sağlık meslek lisesi öğrencilerinin çerçeve öğretim programları gereği ders kesiminden yeni öğretim yılı başına kadar olan sürede staj esaslarına göre sağlık işletmelerinde yapmakla yükümlü oldukları uygulamalı meslekî eğitimidir.

Anadolu sağlık meslek lisesi hemşirelik alanı öğrencilerinin 11'inci ve 12' nci sınıfta eğitiminin açık olduğu dönemlerde iki gün okulda üç gün işletmede beceri eğitimi ve her iki sınıfta da ders kesiminden sonra 288 saat olmak üzere toplamda 576 saat staj kapsamında yaz uygulaması; hemşirelik alanı dışındaki tüm alanlara ise 11'inci sınıfta iki gün, 12' nci sınıfta üç gün işletmelerde beceri eğitimi ve 11'inci sınıfının ders kesiminden sonra 288 saat yaz uygulaması yaptırılır (Anadolu sağlık meslek liseleri beceri eğitimi programları).

Bu uygulama Anadolu sağlık meslek lisesi öğrencilerinin tamamı mezun olduğunda sona erecektir (2016-2017 eğitim öğretim yılı sonu).

Protokol ve Sözleşme:

Özel Anadolu Sağlık Meslek Liseleri ve bünyesinde Sağlık Alanı/Dalları bulunan Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri kurum açma izni ve işyeri çalışma ruhsatı düzenlenmesi için; Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği 5. Maddesi 2. Fıkrası (i) bendinde belirtilen okul ile en az 50 yataklı, okula en fazla 30 km. uzaklıktaki hastane/hastanelerle il sağlık müdürlüğü onayı da bulunan bir protokol yapmaları gerekmektedir. Protokol yapmayan okullara açılış izni verilmemektedir.

Hastane/hastanelerle protokol yapan okulların hastaneye ne kadar öğrenci gönderebileceği, yine aynı Yönetmeliğin 51. Maddesi 2. Fıkrasının (c) bendinde hüküm altına alınmıştır. Aynı bölgede aynı hastanelerle protokol yapan okullar da dikkate alınarak, hastane personelinin yarısı kadar belirlenen öğrenci kontenjanı okullara mümkün olduğunca eşit biçimde dağıtılmaktadır. Gönderilebilecek öğrenci sayısı her okulun kurum açma izninde program kontenjanı yanında her yıl kayıt alabileceği öğrenci sayısı olarak belirtilmekle beraber, kademeli kapanan alanlarda Danıştay 8.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Dairesinin 04/02/2014 tarihli 2013/9029 Esas Sayılı Kararı ile her yıl işletmeye gönderilebilecek öğrenci sayısı program kontenjanına yükseltilmiştir.

İşletmede meslek/beceri eğitime gidecek öğrencilerin velisi, okul yönetimi ve işletme (hastane) yönetiminin arasında bir sözleşme imzalanmaktadır. Bununla ilgili mevzuat hükümleri Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde bulunmaktadır.

Ders yılının sona erdiği tarihten yeni ders yılının ikinci haftası sonuna kadar okul müdürlüğüyle işletme yetkilileri arasında her öğrenci için ayrı olmak üzere Bakanlıkça belirlenen örneğine uygun işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesi imzalanır. Sözleşmede reşit ise öğrencinin reşit değil ise velisinin imzası da bulunur.

Okulda atölye ve laboratuvar kurulmaması/kurulamaması veya donatım yetersizliği nedeniyle sektörle işbirliği çerçevesinde işletmelerde yapılan uygulamalı eğitime devam eden öğrenciler için sözleşme imzalanmaz; ancak sigortalılıkla ilgili hükümler bu öğrenciler için de uygulanır (Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Madde 143).

Beceri eğitimini işletmelerde yapan öğrencilere 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 5'inci maddesinin (b) bendi gereğince sigortalılık hükümleri uygulanmaktadır. Resmi okullardan farklı olarak, özel mesleki ve teknik Anadolu liselerinde okuyan tüm öğrencilerin sigorta primleri okullarımız tarafından ödenmektedir.

Aynı zamanda 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25. Maddesi gereğince bu öğrencilere ücret ödenmektedir.

Ayrıca 09.12.2016 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 55 inci maddesi ile 3308 sayılı Kanuna eklenen 12 nci madde gereği 05.06.1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunun 18 inci maddesi hükümleri uyarınca, çıraklık eğitime devam eden, **özel işletmelerde** mesleki eğitim gören, staj ve tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere, aynı kanunun 25 inci maddesi gereği yapılacak ödemelerin bir kısmının 25.08.1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu kapsamında işsizlik sigortası fonundan karşılanmasına ilişkin onaylanan usul ve esasları düzenleyen protokol Millî Eğitim Bakanı Sn. İsmet YILMAZ ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sn. Mehmet MÜezzinoğlu tarafından 10/02/2017 tarihinde imzalanmış olup, **20 kişiden az çalışanı olan işletmelerde meslek eğitim gören öğrencilerin alacağı ücretin 2/3 'ü 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilerin ücretlerinin 1/3 'ü İşsizlik Fonundan karşılanmak üzere Devlet tarafından ödenecektir.**

Ücret

İşletmelerde mesleki eğitim

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

İşletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilere ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. Ücret ödenmesi konusu 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunun 25 inci Maddesinde "İşletmelerde meslek eğitimi gören örgün eğitim öğrencilerine, asgari ücretin net tutarının on ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 30'undan, ondan az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 15'inden aşağı ücret ödenemez." şeklinde ifade edilmiştir.

Genel Bütçe kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarında beceri eğitimi gören öğrencilerin ücretlerinin 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği hükümlerine göre beceri eğitiminin yapıldığı kurumun harcama birimince personel aylıklarının ödendiği ("01.4 Geçici Personel" ekonomik kodundan) kaynaktan; döner sermaye işletmesi ile sözleşme imzalanarak mesleki eğitime devam eden öğrencilerin ücretleri ise döner sermaye işletmesi kaynaklarından ödenebilmektedir.

Staj

09.12.2016 tarihli ve 29913 sayılı Resmî Gazete ile yürürlüğe giren 6764 sayılı Kanundan önce staj kavramı ve staja ödenmesi gereken ücret konusu 3308 sayılı Kanunda yer almamaktaydı. Kanunda, işletmelerde mesleki eğitim tanımı olması ancak Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde işletmelerde yapılan mesleki eğitimlerin "işletmede beceri eğitimi", "işletmelerde mesleki eğitim", "staj" ve "yaz uygulaması" kavramlarıyla tanımlanması kavram kargaşasına yol açmaktaydı. Bu kargaşadan dolayı "işletmede beceri eğitimi" ve "işletmede mesleki eğitim" olarak adlandırılan eğitimlere ücret ödenirken "staj" ve "yaz uygulaması" olarak adlandırılan mesleki eğitimlere ücret ödenmemekte ve bu hususla ilgili mevzuatta herhangi bir düzenleme bulunmamaktaydı.

09.12.2016 tarihli ve 29913 sayılı Resmî Gazete ile yürürlüğe giren 6764 sayılı Kanun ile birlikte staj kavramı 3308 sayılı Kanunda yer almış, ödenecek ücretin ve ücretteki artışların sözleşme ile tespit edileceği, ücret tutarının ise asgari ücretin net tutarının; on ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, ondan az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde on beşinden az olmayacağı belirtilmiştir.

Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim kurumları öğrencilerine ücret ödenmemektedir(3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanun; Madde 25).

Problemler ve Çözüm Önerileri:

Ücretlerin ödenmesi konusunda;

Özellikle bünyesinde sağlık ile ilgili alanlar bulunan okullar ile hastaneler arasında yapılan protokollerde karşılıklı anlaşma yoluyla hastanelerin herhangi bir mali sorumluluk almadığına ilişkin maddelere yer verilmesi,

- Bazı okulların hastanelerin protokol yaparken zorluk çıkarmaması için öğrencilere ödenecek

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

ücretin kendileri tarafından karşılanacağını taahhüt etmeleri,

- Bazı öğrenci velilerinin öğrencisinin hastaneye kabulünü kolaylaştırmak için ücret istemediğini belirten sözleşmeleri imzalaması,
- Özellikle kamu hastanelerinin özel okul öğrencilerini, resmi okul öğrencilerinden farklı algılaması,
- Kamu Hastaneleri Birliği Sekreterlikleri ile Sağlık Bakanlığı yetkililerinin farklı görüşler içinde olmaları,
- Özel okul koordinatör öğretmenlerinin karşılaşılan sorunlarla ilgili okul yönetimine, okul yönetiminin ilçe, il müdürlükleri ile Bakanlığımıza bilgi vermemeleri,
- Özellikle 2014 yılından sonra her yıl program kontenjanı kadar öğrenci alınması sonucu, protokol gereği gönderilebilecek öğrenciden fazlasının işletmede meslek eğitime gönderilmesi, hastanelerin alabileceği öğrenci kontenjanı üzerine çıkılması. Bunun sonrasında protokol yapılan hastaneler haricinde diğer sağlık kurumlarına da öğrenci yollanması,
- Yemek ücretinin öğrenci veya öğrenci velisinden istenmesi,
- İstenen ücretlerin maliyetin çok üzerinde olması,

sorun yaşanmasına, çıkan uyuşmazlıkların yargıya taşınmasına veya ilgili makamlara şikâyetlerin artmasına sebep olduğu belirtilmiştir.

7. 8.5.2018 TARİHLİ GENEL KURUL TOPLANTISI

Alt Komisyon Başkanı Bursa Milletvekili Osman MESTEN tarafından;

- Meslek liselerinde eğitim gören öğrencilere staj çalışmaları esnasında ücretlerinin ödenmediği ve öğrencilere “Staj ücreti almak istemiyorum.” şeklinde belgeler imzalatıldığına yönelik gelen şikâyetler üzerine Dilekçe Komisyonunun konunun ayrıntılı olarak incelenmesini teminen bir alt komisyon kurulması kararı aldığı,
- Kurulan alt komisyonun, 8 Mart 2017 tarihinde yaptığı toplantıda Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ve Özel Eğitim Kurumları Genel Müdürlüğü yetkililerini dinlediği, konuyla ilgili Millî Eğitim Bakanlığında mesleki eğitimde staj ücretinin ödenmesinde yaşanan sorunlar ve alınan önlemler hakkında bir rapor istendiği, Millî Eğitim Bakanlığının ilgili genel müdürlüklerinin, Komisyona talep edilen raporları sunduğu,
- Ayrıca konuyla ilgili Millî Eğitim Bakanlığınca bir soruşturma açıldığı, soruşturma sonucunda da işletmelerde bu hususlarda eksiği olan, bu öğrencilere staj ücreti ödenmesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

konusunda ihmali olan okul yöneticisine kınama cezası verildiği, öğrencilerin imzalamak zorunda kaldıkları ibranamelerin iptal edildiği ve staj yapan bütün öğrencilerin de sözleşme yapmaları konusunda karar verildiği,

- Mesleki eğitimde stajla ilgili olarak Komisyona başvuruların devam ettiği bu kapsamda Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölüm Başkanı tarafından yapılan başvuruda da bölüm öğrencilerinin müfredatında kırk saat seçmeli alan uygulama dersi bulunduğu, yaklaşık sekiz yıldır öğrencilerin Türkiye'nin çeşitli hastanelerinde bu stajları sorunsuzca yapmışken 2017-2018 yılında seçmeli alan uygulaması öğrencisi kabul edilmeme sorunlarıyla karşılaştıkları,
- Başvuru sahibinin dilekçesine ek olarak da sunulan 46 adet dilekçede de öğrencilerin hastanelere yaptıkları başvurularda uygulama alanına kabul edilmeyeceklerinin bildirildiği, Türkiye'nin çeşitli hastanelerinde kabul edilmeme gerekçesi olarak staj ücretinin ödenmesiyle ilgili sorunlar olduğu, meslek lisesi öğrencilerinin öncelikle kabul edildiği ve kontenjanın dolu olduğu gerekçesiyle öğrencilerin kabul edilmeyeceklerinin bildirildiği,
- Alt Komisyonun kamu kurum ve kuruluşlarının katılımıyla iki alt komisyon toplantısı gerçekleştirdiği, Komisyon çalışmalarında ilgili birçok kurum ve kuruluş temsilcilerinin dinlendiği, kurum ve kuruluşlardan bilgi, belge, rapor temin edildiği, Alt komisyon çalışmaları kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarının konuya ilişkin görüş ve önerilerinin de raporda ayrıntılı olarak belirtildiği,
- Ayrıca, dilekçe sahibi Hüseyin Can Göker'in, "Staj eğitimi uygulamasıyla alakalı tüm hakları, hak edişlerimi tamamen aldım." şeklinde 30/5/2016 tarihli dilekçe verdiği,
- Müfettişlikçe, öğrenciye toplu olarak ücret ödenmesinin yapıldığının ve öğrencinin alacağının kalmadığını beyan edilerek şikâyetten vazgeçtiğinin tespit edildiği, benzer uygulamaların önüne geçmek için Komisyonun çalışmalara devam ederek genele şamil olmak üzere bir rapor hazırladığı,
- 3308 sayılı Kanun kapsamında staj ücreti ödenmesinde yaşanan hukuki ihtilafları gidermek için 2/12/2016 tarihli 6764 sayılı Kanun'la 3308 sayılı Kanun'un 25'inci

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

maddesindeki düzenlemenin tek başına yeterli olmadığı, kamu kurumları ve kamu kurumlarına ait işletmelerin bütçelerinde staj ücreti için ödenek ayrılmasına, ayrıca özel işletmelerde de öğrenci kabul etmeyen işletmelere yaptırım uygulamasına, ayrıca bakanlıkça bilgilendirme ve denetimlerin artırılmasına ihtiyaç duyulduğunun anlaşıldığı,

- Mesleki eğitim ve bu eğitimde staj ve benzeri uygulamaların öneminin tartışılmaz olduğu, staj uygulamalarında öğrencilerin mağdur olmaması, eğitimlerinin aksamaması ve daha sonra da hukuki ihtilafların yaşanmaması için; mesleki eğitim kapsamında staj gören öğrencilere ücret ödenmesindeki sorunların araştırılması ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesine yönelik olarak alt komisyonda yapılan tespit ve değerlendirmeler kapsamında kamu kurum ve kuruluşları merkez ile taşra birimlerindeki işletmelerde beceri eğitimi ve staj yapan öğrencilere ödenecek ücretlerin bütçelendirilmesinin sağlanması; Millî Eğitim Bakanlığınca da bazı önlemlerin alınmasının karara bağlandığı,

İzmir Milletvekili Özcan PURÇU tarafından; geçmiş dönemlerde staj yapan öğrencilerin önemli sorunlarından birisinin de staj döneminde yapılan sigortaların emeklilikten sayılmaması olduğu, bu bağlamda Türkiye’de binlerce mağdur olduğu, geçmişte staj yapıp da bu süreleri emekliliğe esas sayılmadığı için mağdur binlerce kişi bulunduğu, bu bağlamda alt komisyon tarafından staj sigortalarının da emeklilikten sayılmasıyla ilgili de çalışma yapılması gerektiği,

İfade edilmiştir.

8. USUL VE ESASA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

Dilekçe üzerinde yapılan usulî incelemede gündeme alınan dilekçenin, 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ve TBMM İçtüzüğü’nün 115 ilâ 120’nci maddelerinde belirtilen koşulları taşıdığı görülmüş, dilekçeye konu hususun Komisyon tarafından esastan incelenmesi uygun bulunmuştur.

Günümüzde sürdürülebilir sosyal ve ekonomik kalkınma için bireylerin çağın gereklerine uygun bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip olması en temel gerekliliklerden biridir.

Ekonomik gelişmeyi sağlamak için nitelikli insan gücü yetiştirilmesi mesleki ve teknik eğitimin sorumluluğundadır. İşletmelerin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücü sadece okulda

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

verilen eğitimle sağlanamaz. Bu sebeple staj süreci, titizlikle üzerinde durulması gereken bir konu olup staj uygulaması mesleki eğitimin temel bir unsuru olarak önem arz etmektedir.

Mesleki ve teknik eğitim alanında öğrenim gören öğrencilerin iş yaşantısına atılmadan önce ortaöğretim sürecinde mesleki yeterliliklerini örgün eğitim sistemi içerisinde geliştirebilecekleri son basamak staj uygulamalarıdır. Bu nedenle amacına uygun gerçekleştirilecek bir staj süreci önem taşımaktadır. Meslek adayı öğrencilerin eğitim ve öğretim dönemleri içerisinde, iş dünyası ile tanışma aşaması olarak görülen staj; öğrencilerin teorik bilgiyi, pratik bilgiye dönüştürme imkanı bulabildiği, iş disiplini edinebildiği, farklı alan, işyeri ve meslekleri tanıdığı, çalışma hayatı ile ilgili hak ve sorumlulukları ile ilgili bilgilerin (ücret, izin vb) ve ilk uygulamalı mesleki eğitimin elde edildiği ve ayrıca kariyer planlarının şekillendirildiği bir süreçtir.

Öğrencilerin işletmelere staja gönderilmelerinin amacı; öğrencilerin mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmelerini, iş hayatına uyumlarını, gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmelerini ve kurumda olmayan tesis, araç-gereci tanımlarını sağlamaktır.

Ülkemizde mesleki eğitim süreci 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu düzenlenmiş olup Kanun yaygın ve örgün mesleki teknik eğitimi bir sistem bütünlüğü içerisinde geliştirmeye çalışmıştır. 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı ve 2/12/2017 tarihli ve 6764 sayılı Kanun ile 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunda yapılan değişikliklerle mesleki eğitim kapsamındaki öğrencilerin staj yapmalarını özendirici tedbirlerin alınmasına dair yasal düzenleme yapılmıştır.

Mesleki ve teknik eğitim ile ilgili programların uygulanışı, alan ve dala geçiş, staj ve esasları, işletmelerin belirlenmesi, koordinatör öğretmen ve müdür yardımcılarının görevleri, beceri sınavları ve staj sözleşmeleri Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumlar Yönetmeliğinde düzenlenmiştir.

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunun 3 üncü maddesinin (h) bendinde "*İşletmelerde Mesleki Eğitim*", mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerinin beceri eğitimlerini işletmelerde, teorik eğitimlerini ise mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında veya işletme veya kurumlarca tesis edilen eğitim birimlerinde yaptıkları eğitim uygulamalarını; (j) bendinde "*Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumları*", mesleki ve teknik eğitim alanında,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

diplomaya götüren orta öğretim kurumları ve mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumları ile belge ve sertifika programlarının uygulandığı her tür ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim-öğretim kurumlarını; (l) bendinde “İşletme”, mal ve hizmet üreten kamu ve özel kurum, kuruluş ve işyerlerini; (r) bendinde “Staj”, Yükseköğretim Kurulunca, yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan her düzeydeki alana özgü olarak belirlenen teorik ve uygulamalı dersler dışında, öğrencilerin öğretim programlarıyla kazandırılması öngörülen mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmeleri, sektörü tanımaları, iş hayatına uyumları, gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmeleri amacıyla işletmede yaptıkları mesleki çalışmayı” ifade eder şeklinde tanımlanmıştır.

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunun “Ücret, Sosyal Güvenlik” başlıklı 25 inci maddesinde “Aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere işletmeler tarafından ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışların, düzenlenecek sözleşme ile tespit edileceği ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında staj veya tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere asgari ücretin net tutarının; yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde on beşinden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan aşağı ücret ödenemeyeceği ve bu amaçla kamu kurum ve kuruluşlarının gerekli tedbirleri alması hükme bağlanmıştır.

Komisyonumuza 23/3/2016 tarihinde başvuru yapan Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi)’nda öğrenim gören Hüseyin Can GÖKER; kendisine staj çalışmaları sırasında ücretinin ödenmediği ve okulun öğrencilerine “staj ücreti almak istemiyorum” ibareli belge imzalatıldığından şikayetle staj ücretinin ödenmesinin sağlanması için başvurmuştur. Başvuruya ilişkin olarak MEB Özel Eğitim Kurumları Genel Müdürlüğünce Komisyonumuza iletilen 8/4/2016 tarihli ve 93778809-405.01-E.4006951 sayılı yazıda MEB Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 144/e maddesinde işletmede mesleki eğitim gören öğrenciye, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunun 25 nci maddesinde belirtilen miktardan az olmamak üzere ödenecek ücret tutarı, ücret artışı ve diğer olanakları kapsayan eğitim sözleşmesini, öğrenci veya velisi okul müdürü

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

ile birlikte imzalar hükmü çerçevesinde öğrenciye staj ücreti ödenmesi gerektiği, ayrıca adı geçen öğrenci velisinin Genel Müdürlüğe herhangi başvurusu bulunmadığı belirtilmiştir.

Komisyonumuzca söz konusu iddialarla ilgili Milli Eğitim Bakanlığından gerekli inceleme ve soruşturmanın yapılması talep edilmiştir. 13.7.2016 tarihli ve 15520822-405.99-E.7523552 sayılı yazı ile söz konusu iddialar hakkında İstanbul Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü Maarif Müfettişliği tarafından inceleme yapıldığı ve düzenlenen 27/6/2016 tarih ve 99726996-663.07.9331 sayılı inceleme soruşturma raporunda; Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi Müdürü hakkında disiplin ve idari yönden teklif getirildiği ve teklif doğrultusunda gerekli işlemlerin Valilikçe yapıldığı belirtilmiştir.

Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi) Müdürünün öğrenim gören öğrencisine staj çalışmaları sırasında ücretinin ödenmediği ve söz konusu kurumun öğrencilerine “staj ücreti almak istemiyorum” ibareli belge imzalatıldığı iddiasının incelenmesi amacıyla Maarif Müfettişlerince Düzenlenen Soruşturma Raporunda; Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesi (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi) Müdürünün *İşletmelerde beceri eğitimi gören 11-D sınıfı öğrencisi Hüseyin Can GÖKER ile eğitim sözleşmesi imzalamadığı ve 3308 sayılı yasa gereği öğrencinin alması gereken yasal ücreti alıp almadığını takip etmeme ve işletmelerde mesleki eğitim yapan 11 ve 12. Sınıf öğrencilerine hukuki geçerliliği ve mevzuatta yeri olmayan “ibraname” imzalatılarak yanlış anlaşılmalara sebebiyet vermesiyle* sübut bulan bu eylemin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 maddesinin KINAMA başlıklı B-a bendindeki “...Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde,... kusurlu davranmak,” kapsamında olduğu görüş ve kanaatine varıldığından; disiplin Yönünden; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 maddesinin B-a maddesi kapsamında olduğu ve KINAMA cezası ile tecziyesine ve idari yönden okul müdürünün “İşletmelerde Meslek Eğitimi” konusunda hizmet içi eğitime alınmasına: özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesinin (Özel Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin) genel denetime alınmasına, okul müdürlüğünce öğrencilere imzalatılan ibranamelerin iptal edilmesine, ayrıca işletmelerde mesleki eğitim alan her öğrenci için işletme-okul-

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

öğrenci/velisi arasında işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesinin imzalatılmasına karar verilmiştir.

- 24.3.2017 tarihli ve 95178074-405.01-E.3957797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Genel Müdürlüğünce hazırlanan raporda;
- Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğe bağlı 363 özel mesleki ve teknik Anadolu lisesinin kayıtlı 113.336 öğrenci ile faaliyetine devam ettiği,
 - 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ve Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin ilgili maddeleri gereğince mesleki ve teknik ortaöğretim öğrencilerinin mesleki bilgi ve becerilerini artırmak, sektör tecrübesi kazanmak ve okulda öğrendiklerini uygulamak için işletmelerde beceri eğitimine katıldıkları,
 - Bu beceri eğitimi mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında uygulanan program türüne göre farklılık göstermekle birlikte ilgili Yönetmeliğe göre öğrencilerin mezun olabilmesi için işletmelerde mesleki eğitim/staj yükümlülüğünü yerine getirmeleri gerektiği,
 - Ders yılının sona erdiği tarihten yeni ders yılının ikinci haftası sonuna kadar okul müdürlüğüyle işletme yetkilileri arasında her öğrenci için ayrı olmak üzere Bakanlıkça belirlenen örneğine uygun işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesi imzalandığı, sözleşmede reşit ise öğrencinin reşit değil ise velisinin imzasının da bulunduğu,
 - Okulda atölye ve laboratuvar kurulmaması/kurulamaması veya donatım yetersizliği nedeniyle sektörle işbirliği çerçevesinde işletmelerde yapılan uygulamalı eğitime devam eden öğrenciler için sözleşme imzalanmadığı; ancak sigortalılıkla ilgili hükümler bu öğrenciler için de uygulandığı,
 - Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim kurumları öğrencilerine ücret ödenmediği,
 - 09.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanundan önce staj kavramı ve staja ödenmesi gereken ücret konusunun 3308 sayılı Kanunda yer almadığı, Kanunda, işletmelerde mesleki eğitim tanımının olduğu ancak Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde işletmelerde yapılan mesleki eğitimlerin "işletmede beceri eğitimi", "işletmelerde mesleki eğitim", "staj" ve "yaz uygulaması" kavramlarıyla tanımlanması kavram kargaşasına yol açtığı, bu kargaşadan dolayı "işletmede beceri eğitimi" ve "işletmede mesleki eğitim" olarak adlandırılan eğitimlere ücret ödenirken "staj" ve "yaz uygulaması" olarak

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

adlandırılan mesleki eğitime ücret ödenmediği ve bu hususla ilgili mevzuatta herhangi bir düzenleme bulunmadığı,

- Ücretlerin ödenmesi konusunda; özellikle bünyesinde sağlık ile ilgili alanlar bulunan okullar ile hastaneler arasında yapılan protokollerde karşılıklı anlaşma yoluyla hastanelerin herhangi bir mali sorumluluk almadığına ilişkin maddelere yer verilmesinin, bazı okulların hastanelerin protokol yaparken zorluk çıkarmaması için öğrencilere ödenecek ücretin kendileri tarafından karşılanacağını taahhüt etmeleri, bazı öğrenci velilerinin öğrencisinin hastaneye kabulünü kolaylaştırmak için ücret istemediğini belirten sözleşmeleri imzalaması, özellikle kamu hastanelerinin özel okul öğrencilerini, resmi okul öğrencilerinden farklı algılaması, Kamu Hastaneleri Birliği Sekreterlikleri ile Sağlık Bakanlığı yetkililerinin farklı görüşler içinde olmalarının, özel okul koordinatör öğretmenlerinin karşılaşılan sorunlarla ilgili okul yönetimine, okul yönetiminin ilçe, il müdürlükleri ile Bakanlığa bilgi vermemelerinin, özellikle 2014 yılından sonra her yıl program kontenjanı kadar öğrenci alınması sonucu, protokol gereği gönderilebilecek öğrenciden fazlasının işletmede meslek eğitime gönderilmesinin, hastanelerin alabileceği öğrenci kontenjanının üzerine çıkılması, bunun sonrasında protokol yapılan hastaneler haricinde diğer sağlık kurumlarına da öğrenci yollanmasının, yemek ücretinin öğrenci veya öğrenci velisinden istenmesinin ve istenen ücretlerin maliyetin çok üzerinde olmasının, sorun yaşanmasına, çıkan uyuşmazlıkların yargıya taşınmasına veya ilgili makamlara şikayetlerin artmasına sebep olduğu belirtilmiştir.

- ☐ Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce konuya ilişkin hazırlanan raporda; işletmelerde mesleki eğitim, staj ve işletmelerde mesleki eğitimin farkı, ücret ödenmesi ve koşulları, işletmenin sorumlulukları, uygulamada yaşanan güçlükler, taraflar arasındaki uyuşmazlıklar ve aranan çözüm yolları konularına açıklık getirilmiştir. Raporda;

- 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ve Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin ilgili maddeleri gereğince mesleki ve teknik ortaöğretim öğrencileri mesleki bilgi ve becerilerini artırmak, sektör tecrübesi kazanmak ve okulda öğrendiklerini uygulamak için işletmelerde beceri eğitime katıldıkları ve ilgili yönetmeliğe göre öğrencilerin mezun olabilmesi için işletmelerde mesleki eğitim/staj yükümlülüğünü yerine getirmeleri gerektiği, beceri eğitimini işletmelerde yapan öğrencilere 5510 sayılı Sosyal

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 5'inci maddesinin (b) bendi gereğince sigortalılık hükümleri uygulandığı ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25'inci maddesi gereğince bu öğrencilere ücret ödenmekte olduğu,

- Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları öğrencilerinin staj süresinin 40 iş günü olduğu ve stajın öğrenim süresi içerisinde tamamlanması gerektiği mezun olabilmek için stajı tamamlama şartı arandığı,
- İşletme belirleme komisyonlarının raporları doğrultusunda, ders yılının sona erdiği tarihten yeni ders yılının ikinci haftası sonuna kadar okul müdürlüğüyle işletme yetkilileri arasında her öğrenci için ayrı olmak üzere Bakanlıkça belirlenen örneğine uygun işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesi imzalandığı ve sözleşmede reşit ise öğrencinin reşit değil ise velisinin imzası da bulunduğu,
- Okulda atölye ve laboratuvar kurulmaması/kurulamaması veya donatım yetersizliği nedeniyle sektörle işbirliği çerçevesinde işletmelerde yapılan uygulamalı eğitime devam eden öğrenciler için sözleşme imzalanmadığı; ancak sigortalılıkla ilgili hükümler bu öğrenciler için de uygulandığı,
- 09.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanun ile birlikte staj kavramının 3308 sayılı Kanunda yer aldığı, ödenecek ücretin ve ücretteki artışların sözleşme ile tespit edileceği, ücret tutarının ise asgari ücretin net tutarının; on ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, ondan az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde on beşinden az olmayacağının belirlendiği,
- Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim kurumları öğrencilerine ücret ödenmediği,
- 09.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanunla 3308 sayılı Kanunda değişiklik yapılana kadar 3308 sayılı Kanunda yer almamasına rağmen Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde "staj" ve "yaz uygulaması" adıyla düzenlenen ve 3308 sayılı Kanunun ücret ödenmesine ilişkin hükümleri dışında tutulan uygulamalar için geçmişte ücret ödenmemesinin mezunlar tarafından yargıya taşındığı,
- Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda öğrenim gören "Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Alanı" öğrencilerinin Temel Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı anaokulları ve ana sınıflarında işletmede mesleki eğitim yapmalarına karşın ücretlerinin ödenmemesi ve 2014 yılında ücret ödenmeye başlanmasıyla birlikte mezunların geriye dönük ücretlerini almak için mahkemelere başvurmaları şeklinde ortaya çıktığı,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

- Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı okullar ve öğrencilerden gelen şikâyetler üzerine Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından Temel Eğitim Genel Müdürlüğüne gönderilen 27.04.2012 tarihli ve 3674 sayılı yazısında ilgili öğrencilerin ücretlerinin ödenmesi ve sigorta işlemlerinin yapılması gerekliliğinin belirtildiği,
- Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne yazdığı 24.05.2012 tarihli ve 8552 sayılı yazıda "Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliğinde stajyer öğrenci çalıştırılmasına ilişkin bir hüküm bulunmaması, bağımsız anaokulu ve ana sınıflarının işletme statüsünde yer almayan eğitim kurumları olması nedeniyle beceri eğitimi gören öğrencilerin ücret ve sigorta işlemi ile ilgili uygulama yapılamamaktadır." şeklinde cevap verildiği,
- Millî Eğitim Bakanlığı tarafından tüm kamu kurum ve kuruluşlarına gönderilen 22.10.2013 tarih ve 3018751 sayılı yazıda tüm kamu kurum ve kuruluşların taşra ve merkez birimlerinde uygulama eğitimi yapan öğrencilerin ücretlerinin bütçelerinde yer almasının sağlanması ve zamanında ücret ödemesinin yapılmasının istendiği, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünün de ilgili yazıyı tüm Bakanlık birimleri ve Valiliklere iletildiği,
- Meslek liselerinin çocuk gelişimi ve eğitimi alanında öğrenim gören öğrencilerinin ücretlerinin ödenmediği gerekçesiyle dava açmasıyla birlikte diğer meslek alanlarında öğrenim gören öğrencilerin de aynı gerekçeyle yargıya başvurduğu, Maliye Bakanlığından alınan görüş ve yargı kararları doğrultusunda sigorta girişinin, sözleşme veya kanıtlayıcı herhangi bir belgenin ibrazı halinde geriye dönük ücretlerinin yasal faiziyle birlikte ödenmesi yönünde işlem yapıldığı ve 2015-2016 yıllarında Genel Müdürlüğe intikal eden Bakanlık aleyhine açılan dava sayısının üç bin (3.000) civarında olduğu,
- İşletmelerde mesleki eğitim kapsamında beceri eğitimlerini işletmelerde yapan öğrenciler ile işletme bulunamamasından dolayı beceri eğitimi yerine okulda öğretmen gözetiminde eğitim (yüz yüze eğitim) yapan öğrenciler arasındaki farkın anlaşılmasının,
- Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında açılan alan ve dalların ulusal ve bölgesel sektör projeksiyonları ve ihtiyaç analizlerine dayanmaması sonucu ilgili alan öğrencilerinin beceri eğitimlerini yapacakları işletme bulamamasının,

Uygulamada sorunlar yaşanmasına sebep olduğu belirtilmiştir.

Bu sorunları gidermeye yönelik olarak;

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

- İşletmelerde beceri eğitimi yapan öğrencilerin ücretlerinin zamanında bütçelendirilmesi ve ödenmesi amacıyla Genel Müdürlük tarafından Valiliklere ve Bakanlık birimlerine 31.10.2013 tarihinde 3135268 sayılı yazı gönderildiği,
- Ortaya çıkan karışıklıkları önlemek amacıyla 13.01.2014 tarihinde Genel Müdürlüğün web sayfasında "İşletmede Mesleki Eğitim Gören Öğrencilere Ödenecek Ücretler" başlıklı bir duyuru yapıldığı,
- Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından genel müdürlüklerine bağlı okullarda işletmelerde mesleki eğitimlerini tamamlayan kişilerin ücretlerinin ödenmesinin sağlanması amacıyla Valiliklere yazı yazıldığı
- Öğrencilerin mahkeme yoluyla ücret taleplerinin önlenmesi amacıyla Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün Valiliklere gönderdiği 30.12.2015 tarihli ve 13515741 sayılı yazıda; geçmiş yıllarda beceri eğitimi yapmış olanlara yapılacak ödemede Hukuk Müşavirliğinden alınan görüş doğrultusunda 5 yıllık zaman aşımı süresinin, kişinin idareye müracaat ettiği tarihten, geriye doğru beceri eğitimini tamamladığı tarihin baz alınması ve ödemenin tüm eğitim öğretim yılı için yapılması; taşınma, yangın ve çeşitli mücbir sebeplerden dolayı beceri eğitimi yaptığına ilişkin geçmiş yıllara ait sözleşme ve benzeri evrakların bulunmaması veya sigorta primlerinin ödenmemiş olması durumunda geçmişe yönelik ücretlerin ödenmesi hususunda kişinin beceri eğitimi gördüğü okuldan veya eğitim gördüğü okuldan beceri eğitimi yaptığına dair kanıtlayıcı herhangi bir belge getirmesi durumunda ücretinin ödenmesinin mümkün olabileceği belirtildiği,

yönünde bilgilere yer verilmiştir.

Diğer yandan işletmelerde mesleki eğitim ve staj çalışmalarına yönelik okul ve kurumlarca tereddüt edilen hususlarla ilgili olarak Genel Müdürlük tarafından 18.11.2016 tarihli ve 13053342 sayılı Valiliklere gönderilen yazıda, işletmelerde mesleki eğitimin;

- Mesleki Eğitim Kurulunca Kanun kapsamına alınan mesleklerde ilgili komisyonlarca işletmelerde mesleki eğitim yaptırmaya uygun bulunan on ve daha fazla personel çalıştıran işletmelerde zorunlu, ondan az personel çalıştıran işletmelerde ise isteğe bağlı olarak; yürüttükleri görev kapsamında, çerçeve öğretim programlarında belirtilen uygulama, iş ve işlemlerin yaptırılabilmesi, öngörülen yeterlilikleri kazandırılması için uygun fiziki ortam, donatım ve personeli bulunan kamu kurum ve kuruluşlarında; okul/kurumlar bünyesinde ilgili alanda çerçeve öğretim programlarında belirtilen uygulama, iş ve işlemlerin ders yılı süresince kesintisiz olarak yaptırılabilmesi, sürekli çalışan döner sermaye işletmesinde aynı usul ve esaslara göre değerlendirilmek şartıyla yaptırılabilmesi,
- İşletmelerde mesleki eğitime gönderilen öğrenciler için 3308 sayılı Mesleki eğitim Kanunu 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin hükümlerine göre (e-Okul sisteminde yer alan örneğine uygun)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

sözleşme düzenlenmesi ve sözleşmenin okul müdürlüğü, işletme yetkilisi, öğrenci reşitse kendisi reşit değilse velisi tarafından imzalanarak birer örneğinin ilgili taraflara verilmesinin gerektiği, sözleşme imzalanmaksızın işletmelerde mesleki eğitim yaptırılması ve sigorta primi ödenmesinin mümkün olmayacağı,

- İşletmelerde mesleki eğitim ve staj gören öğrencilerin 5510 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükümlerine göre okul müdürlüklerince sigortalanması, işe giriş bildirgelerinin mutlaka işletmede mesleki eğitim veya staj çalışması başlamadan önce Sosyal Güvenlik Kurumu mevzuatına göre ilgili kuruma verilmesi, primlerin süresi içinde yatırılması, stajını okulda yapan öğrencilerin de iş kazası ve meslek hastalıklarına karşı sigortalanmasının gerektiği,
 - İlgili mevzuat hükümleri doğrultusunda ücret ödenmeden, sözleşme imzalanmadan, sigorta girişi yapılmadan öğrencilerin işletmede beceri eğitimine gönderilmemesi gerektiği,
 - İşletmelere yerleştirilemeyen öğrencilerin söz konusu dersin eğitimini öğretmen-öğrenci bütünlüğü içerisinde yüz yüze eğitim almaları ve stajlarını tamamlamalarının sağlanması gerektiği,
- ifade edilmiştir.

Tüm bu çalışmalardan sonra karışıklığı gidermek ve ücret konusunda bütünlüğü sağlayabilmek amacıyla 09.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanun ile staj ve tamamlayıcı eğitim yapan öğrencilere ücret ödenmesi hususuna ilişkin değişikliklerin 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda yapıldığı belirtilmiştir,

İşletmelerde Mesleki Eğitim Uygulamaları Modülü

e-Okul Yönetimi Bilgi Sisteminde;

- 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında resmi/özel mesleki ve teknik ortaöğretim öğrencileri, Mesleki Eğitim Merkezlerine ilk defa kayıt olacak öğrenciler ile Mesleki Açık Öğretim öğrencilerinin işletmelerde beceri eğitimi/staja ilişkin iş ve işlemlerinin Sosyal Güvenlik Kurumu ile koordineli bir şekilde e-Okul sistemi üzerinden yapılabilmesi, işletmelere ödenecek Devlet Katkısı payının hesaplanmasına yönelik tüm bilgilerin e-Okul sisteminden alınabilmesi, 5510 sayılı Kanun kapsamında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası kapsamında 10, 11 ve 12'inci sınıf öğrencilerinin sigortalanmalarına ilişkin iş ve işlemlerin yapılabilmesi amaçlarıyla "İşletmelerde Mesleki Eğitim Uygulamaları Modülü" oluşturulduğu,
- Bakanlık ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında imzalanan Protokol kapsamında işbirliği yapılması sağlanarak işletmelerde beceri eğitimi ve staja ilişkin okul, işletme vb. ilgili tarafların hızlı, etkili, verimli, hatasız ve eksiksiz işlem yapabilmelerine imkân sağlandığı,
- Bu modül içerisinde işletme SGK bilgileri, koordinatörlük işlemleri girişi, öğrencinin mesleki eğitime gittiği işyeri, sigorta ve sözleşme bilgileri, öğrencinin işletme devamsızlık

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

bilgileri, işletme personel giriş ekranı yer alarak öğrencinin işletmelerde mesleki eğitimine dair bilgileri sistemde kayıt altına alınacağı ve takibinin kolaylaşacağı, yönünde bilgilere yer verilmiştir.

Raporlarda ayrıca;

- Kamu kurumlarının birçoğunun mevzuatlarında staj ücreti ödenmesine ilişkin bir düzenleme bulunmadığından bütçelerindeki ilgili harcama kalemine ödenek konulmadığı ya da çok az miktarda ödenek konulduğundan, ancak sınırlı sayıda öğrenciye staj ücreti ödenerek staj yapmalarının sağlanabildiği, staj ücreti ödenmesine ilişkin yasal düzenleme olsa bile kamu kurumlarında ödeneğin olmaması veya yeterli ödeneğin olmaması gibi nedenlerle stajlar için ücret ödenememesi gibi sorunlar yaşandığı,

- Üniversite hastanelerinde staj yapan öğrencilerin staj ücretinin döner sermaye gelirlerinden karşılanmakta olduğu, Üniversite hastanelerinin döner sermayelerinin bilinen durumu gereği ya çok düşük sayıda öğrencinin staj ücreti ödeyerek staj yapmalarına izin verilebilmekte olduğu ya da öğrencilerin staj başvurularını ödenek olmadığından kabul etmediği, bu durumda öğrencilerin staj yapacak yer bulmakta güçlük çektikleri için staj ücreti almadan staj yapmayı kabul ettikleri,

ifade edilmiştir.

"Özel Gaziosmanpaşa Anadolu Sağlık Meslek Lisesinde öğrenim gören öğrencisine staj çalışmaları sırasında ücretinin ödenmediği ve söz konusu kurumun öğrencilerine "Staj ücreti almak istemiyorum " ibareli belge imzalatıldığı" yönündeki iddiaları içeren başvuru ile ilgili olarak Komisyonumuzca yapılan çalışmalar kapsamında;

- Hüseyin Can GÖKER'in 05/10/2015 tarihinde sigorta giriş bildirgesinin düzenlendiği, işletmelerde beceri eğitimini Özel Tıp Merkezinde yapacağına ait zümre tutanağının mevcut olduğu;

- 3308 sayılı Kanunun ve ilgili yönetmelik gereğince işletmelerde eğitim gören öğrenci ile eğitim sözleşmesi imzalanması gerekirken imzalanmadığı,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

- Öğrencilerden *alacaklarını tahsil ettiklerini ve alacaklarının kalmadığı yönünde beyanlar içeren bir ibraname alındığı, bu ibranamelerin 11. ve 12. sınıf öğrencilerine imzalatıldığı*

- Hüseyin Can GÖKER tarafından okul idaresine "Staj eğitimi ve uygulaması ile alakalı tüm hak edişlerimin tamamını aldım" şeklinde 30/05/2016 tarihli dilekçe verdiği, şikayetini geri aldığı belirtilmiş, müfettişlikçe öğrenciye toplu olarak ücret ödemesinin yapıldığı ve öğrencinin alacağının kalmadığını beyan ederek şikayetinden vazgeçtiği, *tespit edilmiştir.*

Meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilere “staj ücretinin” ödenmesi konusunda 3308 sayılı Kanunda yapılan uygulamadaki tereddütleri giderecek ve ücretin ödenmesini teşvik edecek yasal düzenlemelere rağmen, okul yöneticilerince mesleki eğitimde ücrete ilişkin mevzuat kapsamında belirlenen usul ve esaslara uyulmaması suretiyle öğrencilerin yasal haklarının ihlal edildiği değerlendirilmiştir. Kanun, ilgili yönetmelik ve Bakanlık talimat yazılarına rağmen öğrencilerin staja bağlı ücret ve sigorta işlemleri için önem arz eden, her öğrenci için hazırlanması ve imzalatılması gereken “mesleki eğitim sözleşmesinin” şikayete konu okul yönetimince imzalatılmadığı, öğrencilerden de tüm yasal haklarını aldıkları ve dava açma hakkından da feragat ettikleri yönünde ibraname alındığı tespit edilmiştir.

Yapılan soruşturmada staj ücretinin ödenmemesi ile ilgili olarak okul yöneticisi hakkında kınama cezası verilmiş, "İşletmelerde Meslek Eğitimi" konusunda hizmet içi eğitime alınmasına; adı geçen Meslek Lisesinin genel denetime alınmasına, okul müdürlüğünce öğrencilere imzalatılan “ibranamelerin” iptal edilmesine ve ayrıca işletmelerde mesleki eğitim alan her öğrenci için mesleki eğitim sözleşmesinin imzalatılmasına karar verilmiştir.

Komisyonumuzca başvuru konusu staj ücretinin ödenmemesi ve ibraname alınmasına ilişkin sorunun iki sebepten yaşanabileceği değerlendirilmiştir. Birincisi tüm yasal düzenlemelere rağmen okullarda meslek eğitimi ile ilgili yapılması zorunlu hususlarda okul yöneticileri ve denetimle sorumlu bakanlık birimlerince denetim yetersizliği bulunduğu ilişkindir. Diğer bir sebepse öğrencilerin staj yapacak işletme bulamaması sebebiyle okul yönetimi ile hastane arasında ücret alınmayacağına dair gizli sözleşme bulunması durumudur. Okul yöneticilerinin kanun ve yönetmelik hükümlerinde açıkça düzenlenen mesleki eğitim

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

sözleşmelerini imzalatmamasına rağmen öğrencilerin tüm hak ve alacaklarını aldıklarına ve dava hakkında vazgeçtiklerine ilişkin ibranamenin tüm öğrencilere imzalatılmasının işletmelerle aralarında anlaşma olduğuna, ücret ödenmemesinin okul müdürü ve diğer personelin bilgisi dahilinde gerçekleştiğine yönelik bir karine teşkil etmekte ve dilekçe sahibinin iddialarının doğruluğu göstermektedir.

Komisyonumuzca ikinci ihtimal üzerinde durulmakla birlikte “meslek lisesi öğrencilerine staj ücreti” ödenmesi ile ilgili her iki ihtimali de değerlendirerek bazı tedbirlerin alınmasının uygun olacağına karar verilmiştir.

Her ne kadar soruşturma raporunda öğrenci Hüseyin Can GÖKER tarafından müfettişliğe "staj ücreti almak istemiyorum" şeklinde imzalanmış bir belge ibraz edemediği belirtilmişse de ibraname olarak imzalatılan belgenin öğrencinin iddialarını doğrular nitelikte olduğu değerlendirilmiştir. İbraname her ne kadar **Türk Borçlar Kanununun "Ceza koşulu ve ibra"** başlıklı 420. maddesindeki koşulları taşımaması sebebiyle geçersiz olsa da öğrencinin bunu bilmesi beklenemez. Komisyonumuzca geçersiz de olsa bu belgenin imzalatılması öğrencilere staj için ücret ödenmeyeceği yönünde işyeri ile okul yönetimi arasında bir anlaşma olduğu yönünde değerlendirilmiştir. Okul yöneticilerinin ve sorumlu diğer personelin, kanun ve ilgili yönetmelik gereği zorunlu olan hizmet akti sözleşmesi gibi öğrencinin lehine hususlarda işlem yapmazken yasal haklarını almaktan vazgeçirmeye yönelik usulsüz işlemler yapmaktan çekinmediği görülmüştür. Staj, öğrencilere mesleki eğitim yanında çalışma hayatından kaynaklı haklarının da öğretildiği bir süreç olduğundan eğitim hayatında bu tür -her ne kadar geçersiz olsa da- sözleşmeleri imzalayan öğrencilerin çalışma hayatlarında da bu haklarını ortadan kaldıran bu tür işlemleri yapmalarına neden olacağı ve bunun mesleki eğitimle bağdaşmadığı değerlendirilmiştir.

Mesleki eğitim veren okullarda işletmelerdeki mesleki eğitim/beceri eğitimi/staj ile ilgili iş ve işlemlerin rehber öğretmenlerin sorumluluğuna bırakılmasının, 3308 sayılı Kanun başta olmak üzere mevzuatla öngörülen işlemlerin yapılmaması ve öğrencilerin haklarını ortadan kaldıran –geçersizde olsa- ibra sözleşmesi imzalatılmasında uygulamadan sorumlu okul yöneticilerinin kusur ve ihmalinin ve denetimle yükümlü bakanlığın görevlerinde ihmalinin olduğu değerlendirilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Mesleki ve teknik okul öğrencilerinin staj ücretlerinin ödenmesindeki sorunun mevzuattaki düzenlemelerdeki eksiklikten kaynaklanmadığı sorunun mevzuatın uygulanması ve bu kapsamda denetiminden sorumlu makamların görevi ihmalinden kaynaklanan bir mağduriyet olduğundan hareketle;

- Meslek Liselerindeki okul yöneticileri ve koordinatör öğretmenlerin meslek içi eğitime tabi tutulmaları, dönemsel olarak bu eğitimlerin tekrarlanması, uygulama rehberleri gibi ikincil düzenlemeler hazırlaması gerektiği,
- Öğrencilerin mesleki eğitim (özellikle staj, staj ücreti ve sigorta) kapsamında imzalayacakları tüm belgelerin matbu olarak Bakanlıkça hazırlanmasının sağlanması gerektiği,
- Eğitimin bir parçası olarak iş hayatına hazırlanan öğrencilerin özellikle hizmet aktinden doğan hakları konusunda da bilgilendirilmeleri ve stajdan doğan hakları ve sorumlulukları konusunda ders yılı başında bilgilendirilmesi ve bakanlıkça hazırlanan rehber kitapçıklar hazırlanarak kendilerine verilmesinin sağlanmasının önem arz ettiği,
- Öğrenci velileri için de mesleki eğitim ve staj hakkında bilgilendirici seminerler düzenlenmesinin sağlanması gerektiği,
- Öğrencilere staj ücretlerinin yalnızca banka yoluyla ödenmesinin sağlanması, tüm öğrencilerin staj kayıtlarının tek sistem üzerinde tutulması ödemelerin düzenli yapılmasının takip edilmesi ve yıl sonunda Bakanlıkça denetlenmesi gerektiği

değerlendirilmiştir.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

“Mesleki eğitim kapsamında staj gören öğrencilere ücret ödenmesindeki sorunların araştırılması ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesi”ne yönelik olarak yukarıdaki tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde;

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Maliye Bakanlığı'ndan;

- Kamu kurum ve kuruluşları merkez ile taşra birimlerinde işletmelerde beceri eğitimi ve staj yapan öğrencilere ödenecek ücretlerin bütçelendirilmesinin sağlanmasının,

Milli Eğitim Bakanlığı'ndan;

- Stajın sağlıklı ve verimli yürütülmesine yardımcı olması amacıyla staj sürecini yönetecek olan okul yetkililerine (koordinatör öğretmen, koordinatör müdür yardımcıları ve öğretmenlerin) hizmet içi eğitim verilmesinin, dönemsel olarak bu eğitimlerin tekrarlanmasının, uygulama rehberleri gibi ikincil düzenlemeler hazırlanmasının,
- Mesleki eğitim veren okullarda staj sürecinin başlamasından önce öğrencilerin staj sürecindeki yasal hakları (ücret, sosyal güvenlik vb hakları, çalışma koşulları, mesai saatleri, işçi sağlığı ve güvenliği vb) konusunda bilinçlenmeleri ve bilgi edinmelerinin sağlanması amacıyla eğitim verilmesinin ve ayrıca öğrenci velileri için de eğitim seminerleri düzenlenmesinin,
- Mesleki eğitimde hak ve sorumluluklara ilişkin öğrenci ve öğrenci velileri için kolay anlaşılabilir kitapçıklar hazırlanmasının ve Bakanlık ile doğrudan sorunlarını iletebilecekleri ve bilgi alabilecekleri bir iletişim biriminin oluşturulmasının,
- Öğrencilerin mesleki eğitim (özellikle staj, staj ücreti ve sigorta) kapsamında imzalayacakları tüm belgelerin matbu olarak Bakanlıkça hazırlanmasının sağlanmasının,
- Staj ücretinin yalnızca banka kanalıyla öğrencinin banka hesap numarasına yatırılmasının ve bu ödemelerin her ay düzenli yapılıp yapılmadığının okul yöneticilerince ve yıllık kontrollerinin Bakanlıkça takibinin yapılmasının sağlanmasının,
- Tüm mesleki eğitim alan öğrencilerin staj kayıtlarının tek sistem üzerinde tutulmasının ve Bakanlıkça denetlenmesinin,
- Mesleki ve teknik eğitimde amaca ve ihtiyaca yönelik il bazlı ihtiyaç analizi yapılarak sektör projeksiyonlarının oluşturulmasının ve İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarının alan açma/kapama taleplerini bu projeksiyonlar çerçevesinde ele almalarının sağlanmasının,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

- İşletmelerde mesleki eğitim için öğrenci kabul etmeyen işletmeler için yaptırım gücü açısından uygulanacak cezai müeyyidelerin artırılmasının,
- 3308 sayılı Kanunla öngörülen “Mesleki Eğitim Kurulu” ve “İl Mesleki Eğitim Kurulları”nın etkin olarak çalıştırılmasının sağlanmasının,

İSTENMESİNE 3071 sayılı Kanun ve TBMM İçtüzüğü'nün ilgili maddeleri gereğince, itiraz yolu açık olmak üzere oybirliğiyle karar verildi.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞI

GENEL KURUL KARARI

Karar Tarihi: 08/05/2018

Karar No. : **22**

Karar : Mesleki Eğitim Kapsamında Staj Gören Öğrencilere Ücret Ödenmesindeki Sorunların Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Hakkında Karar

 Mihrimah Belma SATIR İstanbul Milletvekili Dilekçe Komisyon Başkanı	 İsmail BİLEN Manisa Milletvekili Dilekçe Komisyon Başkanvekili	 Canan Candemir ÇELİK Gaziantep Milletvekili Dilekçe Komisyon Sözcüsü
 Ramazan CAN Kırıkkale Milletvekili Dilekçe Komisyon Katibi	 Osman MESTEN Bursa Milletvekili Dilekçe Komisyon Üyesi	 Orhan KIRCALI Samsun Milletvekili Dilekçe Komisyon Üyesi
 Fikri DEMİREL Yalova Milletvekili Dilekçe Komisyon Üyesi	 Özcan ULUPINAR Zonguldak Milletvekili Dilekçe Komisyon Üyesi	 Özcan PURÇU İzmir Milletvekili Dilekçe Komisyon Üyesi
KATILAMADI Melike BASMACI Denizli Milletvekili Dilekçe Komisyon Üyesi	KATILAMADI Alican ÖNLÜ Tunceli Milletvekili Dilekçe Komisyon Üyesi	KATILAMADI Seyfettin YILMAZ Adana Milletvekili Dilekçe Komisyon Üyesi